

I. XEDAPEN OROKORRAK**ESTATUKO BURUZAGITZA****11043** 28/2020 Errege Lege Dekretua, irailaren 22koa, Urrutiko Lanarena.**ZIOEN AZALPENA****I**

Urrutiko lana, hau da, enpresaren ohiko establezimendu eta zentroetatik kanpo egiten den lana —telelana teknologia berriak baliatuz zerbitzuak ematea eskatzen duen haren azpiespezieia da— arautu egin da, bai Espainiaren barruan, bai Europan eta nazioartean ere.

Europako eremuan, Europako Sindikatuen Konfederazioak (ESK), Europako Industriaren eta Enpresarien Konfederazioen Batasunak (UNICE), Artisautzaren eta Enpresa Txiki eta Ertainen Europar Batasunak (UNICE/UEAPME) eta Enpresa Publikoaren Europako Zentroak (CEEP) Telelanari buruzko Europako Esparru Akordioa sinatu zuten 2002an. Akordio hori Europako solaskide sozialek sinatu zuten 2002ko uztailan, eta 2009an berrikusi zen, Europar Batasunean besteren konturako telelangileei segurtasun handiagoa emateko. Akordio horren arabera, urrutiko lanaren modalitate hori zerbitzu publikoetako enpresentzako eta erakundeentzako lanaren antolaketa modernizatzeke eta langileei beren zereginak egiteko autonomia handiagoa emateko bitartekoa da.

Akordioaren helburua zen Europa mailan telelangileen lan-baldintzei buruzko esparru orokor bat eratzea, eta haientzat eta enpresentzat komunak diren malgutasun- eta segurtasun-beharrak bateragarri egitea. Akordioak urrutiko langileei ematen die enpresako lokaletan diharduten langileen babes orokor bera.

Akordio horretan, telelana informazioaren teknologiak erabiliz lana antolatzeko edo lan egiteko modu gisa definitzen da, kontratu edo lan-harreman baten esparruan, non enpresaren lokaletan ere egin zitekeen lana horietatik kanpo egiten den normalean.

Akordioan funtsezko zenbait eremu nabarmentzen dira, eta horietan telelanaren berezitasunak kontuan hartu behar dira. Zehazki, akordio horrek bereziki aipatzen du telelanaren borondatezko izaera; telelangileen eta enpresaren establezimenduan jarduten duten pertsonen arteko eskubide-berdintasuna, eta horri dagokionez berariaz aipatzen du prestakuntzarako eta karrera profesionalerako eskubidea, edo eskubide kolektiboak erabat baliatzeko eskubidea; ekipamenduen hornidura; segurtasuna eta osasuna, gaiari buruzko Europako araudiaren aplikazio osoa eta dagokion enpresa-erantzukizuna zehaztuta; telelangilearen lanaren antolaketa kudeatzea, aplikatu beharreko legeriaren eta hitzarmen kolektiboen esparruan.

Era berean, Lanaren Nazioarteko Erakundeak, 177. hitzarmenean eta 184. gomendioan, etxetiko lana arautu zuen, modalitate hori langilearen etxean edo enpresak aukeratutako beste lokal batean (enpresaren lokalez bestelakoa) egiten denean gertatzen dela ulertuta, ordainsari baten truke, eta produktu bat egiteko edo zerbitzu bat emateko, enpresaren zehaztapenei jarraituz.

Espainiako barne-araudiaren esparruan, Lan-merkatua erreformatzeko premiazko neurriei buruzko uztailaren 6ko 3/2012 Legeak etxetiko lan tradizionalaren antolamendua aldatu zuen, teknologia berrien erabilera intentsiboan oinarritutako urrutiko lanari tokia egiteko. Lege horren zioen azalpenak aitortzen zuenez, telelana lana antolatzeko modu berezi bat da, ekoizpen- eta ekonomia-ereduari bikain egokitzen zaiona; izan ere, malgutasuna ematen die enpresei lana antolatzeko garaian, enplegu-aukerak handitzen ditu, eta optimizatu egiten du laneko denboraren, bizitza pertsonalaren eta familia-bizitzaren arteko lotura. Aldaketa horren arabera, urrutiko lana urriaren 23ko 2/2015 Legegintzako Errege Dekretuak onetsitako Langileen Estatutuaren Legearen testu bateginaren 13. artikuluan dago definituta; honela definituta hain zuzen ere: «urrutiko lana

deritzo langileak lana nagusiki bere etxean edo berak askatasunez aukeratutako tokian egiteari, enpresaren lantokian modu presentzialean egin ordez».

Gainera, urrutiko lana funtsezkoa da biztanleria landa-ingurunean kokatzen eta bertan finka dadin laguntzeko, 2019ko martxoaren 29an Ministroen Kontseiluak onetsitako Erronka Demografikoari aurre egiteko Estrategia Nazionalaren Gidalerro Orokorretan adierazten den bezala. Arau horrek despobulatzea lehengoratzeko aukera eman behar du, gainbehera demografikoa jasaten duten lurraldeen ezaugarrien arabera, hala nola landa-eremuak eta urruneko eremuak, edo udalerrri txikiak.

Langileen Estatutuaren 13. artikulua ez da nahikoa telelanaren berezitasunetan aplikatzeko; izan ere, telelanak, enpresaren lokaletatik kanpo garatzen den lan-prestazioa izateaz gainera, informatika- eta komunikazio-teknologia berrien erabilera intentsiboa eskatzen du.

Bestalde, martxoaren 1eko 6/2019 Errege Lege Dekretuak, Enplegu eta lanaren arloan emakumeen eta gizonen arteko tratu- eta aukera-berdintasuna bermatzeko premiazko neurri buruzkoak, Langileen Estatutuaren 34.8 artikulua aldatu zuen, eta horrela eginez, Kontseiluaren 2019ko ekainaren 20ko (EB) 2019/1158 Zuzentarauaren edukari aurrea hartu zion. Zuzentaru hori gurasoen eta zaintzaileen familia-bizitza eta lanbide-bizitza bateragarri egiteari buruzkoa da, eta Kontseiluaren 2010/18 EB Zuzentaru indargabetzen du. Indargabetutako zuzentaru horrek benetako eskubidea ezartzen du lan-bizitza eta familia-bizitza bateragarri egiteko, lan-modu malguak erabiliz, urrutiko lanaren formulak barne.

Datu Pertsonalak Babesteko eta Eskubide Digitalak Bermatzeko abenduaren 5eko 3/2018 Lege Organikoan, berriaz ezartzen da lehen aldiz eta nazioko, Europako eta nazioarteko jurisprudentzia jasota, lan-eremuan gailuak erabiltzearekin lotutako eskubide-multzotzat; besteak beste, intimitaterako eskubidea eta lan eremuan gailu digitalak erabiltzeko, bai eta deskonexio digitalerako eskubidea ere.

COVID-19aren eragin ekonomiko eta sozialari aurre egiteko presako eta ezohiko neurrien martxoaren 17ko 8/2020 Errege Lege Dekretuaren 5. artikulua ezartzen du urrutiko lanak lehentasuna duela enpleguarekin lotutako beste neurri batzuen aurretik, eta enpresak neurri egokiak hartu beharko dituela, teknikoki eta zentzuz posible bada, eta beharrezko egokitzapen-ahalegina proportzionala bada. Arau hori salbuespenezkoa eta indarraldi mugatukoa da.

II

Pandemiaren hedapenak eta hedapen hori geldiarazteko beharrezko neurriek modu malkartsuan aldatu dute bilakaera ekonomiko globala, eta beherakada nabarmenak gertatu dira jardueran eta enpleguan. Pandemia arindu arren, Barne Produktu Gordinaren (BPGd) beherakada nabarmena aurreikusten da; hazkunde tasa eta suspertzeko aukerak, pandemiaren bilakaeraren beraren eta balizko berragerraldien arabera izango da.

Espainiako ekonomiaren Barne Produktu Gordinak inoizko beherakadarik handiena izan du hiruhileko batetik bestera, eta krisiaren eragina bereziki nabarmena izan da enpleguan; izan ere, Gizarte Segurantzako afiliazioak asko murriztu dira eta aldi baterako enplegu erregulazioko espedienteak asko erabili dira.

Baina, aurrekoaz gain, doikuntzaren zatirik handiena aldi baterako kontratua duten pertsonen kolektiboari dagokio, eta, horien barruan, langile gazteei.

Bai eragin geografikoa eta bai sektoriala oso heterogeneoak izan dira, eta eragin hori zerbitzuetan negatiboagoa izan da manufacturetan baino; izan ere, denboran egonkorra den datua da sektore horietan edo «gizarte-industria» deiturikoetan emakumeak eta 35 urtetik beherakoak gehiegi ordezkatuta daudela, ehuneko berrogeitik gora baitira.

Maiatzaren hasieratik, pandemiaren kontrol handiagoko testuinguru batean, Deseskalatze Planaren pixkanakako inplementazioak ekonomia pixkanaka suspertzea ekarri du, eta proiektio guztien arabera, 2020. urtean ekonomiaren uzkurdua oso nabarmena gertatuko da, eta, ondoren, 2021. urtean, gorakada aipagarri bat etorriko da.

Nolanahi ere, ziurgabetasun handia dago oraindik ere, hauen mende dagoen ziurgabetasuna, hain zuzen: pandemiaren bilakaera, jarduerak nolabaiteko normaltasuna berreskuratzen duen erritmoa, ekoizpen-sarean sortu den kaltea eta hazkunde-potentziala.

Laburbilduz, Espainiako lan-eremuan planteatzen ziren erronkei (behin-behinekotasuneko tasak, soldata-pobreziaren arriskua, lan-prekaritatea eta segmentazio handia) erronka berriak gehitu behar zaizkie, COVID-19aren ondorengo aldaketei aurre egitera behartzen dutenak globalizazio- eta digitalizazio-prozesuetan, bai eta produktibitatea handitzeko formula eraginkorren erabilera ere, enpleguaren kalitatea handitu eta soldata-arrakalak eta arrakala profesionalak murriztuko dutenak.

Bestalde, osasun-krisiak agerian utzi dut urrutiko lana mekanismo eraginkorrena dela pandemiak dirauen bitartean jarduerari eutsiko zaiola ziurtatzeko eta kutsaketen aurreko prebentzioa bermatzeko. Osasun-krisiak dirauen bitartean, urrutiko lanaren normalizatorako joera indartu ez ezik —lehenagotik ere aurreratzen hasia zen joera hori—, haren erabilera lehentasunezko zat jotzera ere iritsi da.

Herrialde batzuetan, kopuruek argi eta garbi erakusten dute erabilera-hobespen hori: adibidez, Finlandian pandemiaren garaian telelanaren erabilera ehuneko hirurogeira iritsi zen. Era berean, Frantzia, Portugal edo Italian, urrutiko lanaren erabilera nolabaiteko derrigortasun- edo lehentasun-mailarekin konfiguratu zen pandemian zehar enpresek erabili dituzten beste jarduketa-mota batzuen aurrean. Eurofound-en «Living, working and COVID-19» inkestaren arabera, hamar langiletik ia lau (ehuneko hogeita hamazazpi) telelanean hasi ziren pandemiaren ondorioz (ehuneko hogeita hamar Espainian). Horren ondorioz, lan egindako orduen kopurua gutxiago murriztu da telelana proportzio handiagoan igo den herrialdeetan. Aurrekoaren antzera, CEPYMEk enpresa txiki eta ertainei egindako inkesta batean, telelana hartzen da koronabirusaren krisiari aurre egiteko neurri nagusitzat, kasuen ehuneko berrogeita seitan.

Laburbilduz, komunikazioaren teknologiak funtsezko tresna izan dira birusaren hedapena geldiarazteko neurriek eta murrizketek ekoizpen-jardueran izan duten eragina arintzeko, eta horrek langileen eta enpresen alde egiten du; enpresa eraginkorrak eta espezializazio handikoak izatea ahalbidetzen du; landa-eremuen bizkortze ekonomikoa ahalbidetzen du, eta enplegu-aukerak areagotzen ditu.

Deskribatutako BPGd-aren uzkuertze-egoerak, langabezia-tasak, pandemiaren bilakaerari buruzko ziurgabetasunak, Espainiako lan-merkatuaren egiturazko arrisku eta ahuleziei buruzko ziurgabetasun-faktore horien atzeraelikadurak eta gure lan-antolamenduan aipatutako eskubide eta betebeharren babesak beharrezko egiten dute urrutiko lanaren erabilera modu ordenatu eta urgentean eta bermeekin sustatzea.

III

Urrutiko lana ohiko lantokitik kanpo, enpresaren zuzeneko kontrolik gabe eta sektore eta eremu geografiko oso zehatzei lotuta egiten den etxetiko lana dela dio definizio klasikoak baina, orain, definizio hori aldatu egin da harreman-esparru berri baten aurrean gaudelako eta teknologia berrien inpaktua oso handia delako.

Gaur egun, etxetiko lana baino gehiago, urrunetik egiten den lan malguaz hitz egin behar dugu, lana ingurune berrietan, zeinetan lantokian langilearen presentzia ez den beharrezko, egiteko aukera ematen duen lan malguaz, hain zuzen.

Lan-harremanen birtualizazio horrek leku eta denbora jakin batetik bereizten edo deslokalizatzen du langilea, eta horrek, zalantzarik gabe, abantaila nabarmenak dakartza berekin, besteak beste: malgutasun handiagoa egotea lanaldien eta atsedenaldeen kudeaketan; batzuetan, autoantolaketa egiteko aukera gehiago egotea horrek dituen ondorio positiboekin, adibidez, bizitza pertsonala, familiakoa eta lanekoa bateragarri egiteko orduan; kostuak murriztea bulegoetan eta joan-etorrietako gastuetan aurreztea; produktibitatea eta ordutegiak arrazionalizatzea; biztanleria lurraldean finkatzea, batez ere landa-eremuetan; enplegatuaren konpromisoa eta esperientzia; talentua erakartzea eta atxikitzea edo absentismoa murriztea.

Telelanaren figura, urrutiko lan gisa, goraka ari da eta enpresa-antolaketa tradizionaletik urruntzen; horrek, zalantzarik gabe, praktika berriak eta malguagoak dakartza berekin,

antolamendu-aldaketak sustatzen ditu enpresetan, bai eta langileen prestakuntza eta enplegarritasuna indartu ere. Era berean, horri esker, kutsadurak behera egiten du, ibilgailu pribatuen joan-etorrien eta erabileraren kopuruak behera egiten duelako, eta, potentzialki, ondorio positiboak izango ditu berotegi-efektuko gasen isurketan, enpresen energia-kontsumoan efizientzia handiagoa lortzen baita.

Hala ere, eragozpen batzuk ere izan ditzake: datuen babesa; segurtasun-arrakalak; teknoestresa; ordu-tegi jarraitua; neke informatikoa; etengabeko konektibitate digitala; laneko isolamendu handiagoa; identitate korporatiboaren galera; urritasunak lan presentziala egiten duten pertsonen eta soilik urrutiko lana egiten dutenen arteko informazio-trukean; lurraldean oinarritako zerbitzurik ez izateari lotutako zailtasunak, hala nola konektibitate digitala edo lana eta familia bateragarri egiteko zerbitzuak; edo langileari produkzio-jardueraren kostuak helaraztea inolako konpentsaziorik gabe, besteak beste.

Telelana pandemiaren hedapena geldiarazteko oraindik indarrean dauden murrizketa eta neurriei erantzuteko ezarri da gure herrialdean, ia araudi espezifikorik ez dagoen legetuinguru batean. Pandemiaren hedapena geldiarazteko eta hari galga jartzeko agintari eskudunek hartutako neurriak direla-eta orokor bihurtu da Espainian telelana, eta horrek enpresen eta langileen arteko eskubideen eta betebeharren nolabaiteko desoreka ekarri du. Arau bat behar da enpresaburuei eta langileei laguntzeko lanerako eskubideak duen babes-izaera errealitate berrira eramaten; izan ere, errealitate hori esponentzialki bizkortu da, sindikatuentzat, patronalentzat, enpresentzat, langileentzat eta Gobernuarentzat berarentzat aurreikusitako ezin diren inguruabar exogenoen ondorioz.

Azken batean, urrutiko lanaren hedapenak eta normalizazioak, beharrezko ziurtasunak eta bermeak ezartzea ahalbidetzen duen lege-esparru nahikorik gabe, lan-harremanen esparrua desitxuratu dezake; gainera, gure konstituzio- eta legegintza-esparruaren arabera (Espainiako Konstituzioaren 35. artikulua eta Langileen Estatutua) funtsezkoak diren baldintzei eragiten die, bai eta «gutxieneko gizarte-lurzorua» osatzen duten nazioarteko, erkidegoko eta nazioarteko arauen ondareari ere (besteak beste, apirilaren 26ko 2017/761 Gomendioa, Gizarte eskubideen Europako gizarte oinarria, II. kapitulua; 2003/88/EE Zuzentaraua, 2003ko azaroaren 4koa; Europako Gizarte Gutuna, Turinen egina, 1961eko urriaren 18an, eta 1980ko apirilaren 29ko Tresnak berretsia; Datu Pertsonalak Babesteko eta Eskubide Digitalak Bermatzeko abenduaren 5eko 3/2018 Lege Organikoa; Kontseiluaren 89/391/EEE Esparru Zuzentaraua, 1989ko ekainaren 12koa, langileen lan-segurtasuna eta -osasuna hobetzeko neurriak aplikatzeari buruzkoa, eta Langileen Estatutuaren Legearen testu bategina bera).

IV

Helburua da erregulazio nahikoa, zeharkakoa eta arau substantibo bakar batean integratua ematea, zenbait premiari erantzuteko, hartara, alde batetik, orekatzen direla besteren konturako lana egiteko modu berri horien erabilera eta enpresa eta langileentzat dakartzan abantailak, eta, bestetik, eskubide-esparru bat ematen dela, besteak beste, honako hauek aseko dituenak: borondatezko izaerari eta izaera itzulgarriari buruzko printzipioak; eta lan-baldintzetan tratu-berdintasunaren printzipioa, bereziki, ordainsaria —gastuen konpentsazioa barne—, lanbide-sustapena eta -prestakuntza, eskubide kolektiboaren erabilera, gehieneko lan-denborak eta gutxieneko atsedeen-denborak, aukera-berdintasuna lurraldean, lan-denboraren banaketa malgua, bai eta neke fisiko eta mentalarekin lotutako prebentzio-alderdiak, datuak bistartzeko pantailak erabiltzea eta isolamenduaren arriskuak ere.

Beharrezkoa da, horrenbestez, dagoen arau-hutsunea betetzea, eta, horretarako, tratamendu juridikoa berdindu behar da lana antolatzeko modu horren alderdi garrantzitsuetan; behar den neurrian, negoziazio kolektibora jo behar da, ezinbesteko tresnatzat jotzen baita sektore espezifikoko bakoitzean aplikatu beharreko araudia osatzeko irizpide propioak ezarriz.

Arau hau, gainera, gizartearen adostasunaren emaitza da, partekatutako hausnarketa- eta eztabaida-prozesu luze baten emaitza, hiru hilabete baino gehiago igaro ondoren prozesu horren amaieran Urrutiko Lanari buruzko Akordioa (ULA) lortu baita. Akordioa

horrek urrutiko lanaren erregulazioaren oreka egokia bermatzen du, eta, zalantzarik gabe, berekin ekarriko du lan-mota horrek denboran irautea, lan-eremuan eragina duten eta adostasunaren eskutik datozen aldaketa guztiekin gertatzen den bezala.

Oinarritzko araudi honek —zeina beharrezkotzat jotzen baita eta irismen orokorra baitu, edozein dela ere lanbide-sektorea—, bere ardatz gisa, gutxieneko hiru alderdi garatzen ditu. Alderdi horiek dagoeneko jasota daude telelanari buruzko Europako Esparru Akordioan, Europako arau-ondarean —besteak beste, gutxieneko segurtasun- eta osasun-baldintzei, lan-denborari eta lan-baldintzen aurreikusgarritasunari eta gardentasunari buruzko zuzentarauak— edo estatutu-ordenamenduan, zeina hura garatzen deneko esparru pertsonal eta materiala baita.

Lehenbizi, haren definizioa aldatu egin behar da, Langileen Estatutuaren 13. artikulua jasotzen duenetik urrundu baita, eta zehaztapenerako beharrezko osagaiak sartu.

Babes handiagoa aurreikusteko, garrantzitsua da prestazio-modu honen izaera erregularra, eta haren erabileran beharrezko malgutasuna bermatzea —enpresen eta langileen inguruabar eta interes desberdinetara egokituko baita—, bai eta kontzeptu zurrunik alde batera uztea ere, baina beharrezko segurtasun juridikoa emanda; izan ere, Langileen Estatutuaren 1.1 artikuluan aurreikusitako baldintzak betetzen dituzten lan-mota guztietan izango da aplikatzekoa.

Bigarrenik, borondatezkoa da langilearentzat eta enpresarentzat, eta idatzizko akordio batean jaso beharko da. Akordio horretan, beharrezko informazio idatzi guztiak jaso beharko dira, urrutiko lanetik eratorritako berezitasunak barne, hain zuzen, funtsezko elementuen edukia argi eta gardentasunez bermatzea ahalbidetzen dutenak, lan-araudi orokorretik ondoriozta daitezkeenetik harago.

Horrela, bada, lan-jarduera antolatzeko edo emateko modalitate hau ez dator enpresen zuzendaritza- eta antolaketa-ahalmenetatik, ezta lan-baldintzen funtsezko aldaketaren figuratik ere —Langileen Estatutuaren 41. artikulua—; aitzitik, borondatezko aukera bat da bi alderdientzat.

Arauk zenbait muga ezartzen ditu kasu zehatzei dagokienez; hala nola, adingabeei eta prestakuntza-kontratuei dagokienez. Lehenengo kasuan, kalteberatasunak, prestakuntza- eta atsedeen-beharrak eta antolatzeko modu espezifiko horrekin lotutako arriskuekiko sentikortasun berezia (neke fisikoa eta mentala, isolamendua, laneko segurtasun-arazoak eta jazarpena) direla-eta gomendagarria da kolektibo horrentzat gutxieneko presentzia ezartzen duten mugak ezartzea urrutiko lanaren akordioetan, indarrean dagoen araudiaren eskakizunen arabera: Langileen Estatutuaren 6.2 artikulua eta Laneko Arriskuen Prebentzioari buruzko azaroaren 8ko 31/1995 Legearen 27. artikulua.

Prestakuntza-kontratuei dagokienez, haien araubide juridikoko beste alderdi eta gorabehera batzuekin gertatzen den bezala, haien xedea betetzen dela bermatzeko behar diren zuhertasunak eta mugak jaso behar dituzte, dela egindako ikasketa-mailari egokitutako praktika profesionala, dela kualifikazio profesionala lortzea, enpresak behar bezala eta behar adina gainbegirata.

Hirugarrenik, eta lan-baldintzei dagokienez, urrutiko lana egiten duten pertsonen enpresako lokaletan, halakorik badago, lan egiten duten pertsona konparagarriei aplika dakizkiekeen legeriak eta hitzarmen kolektiboek bermatutako eskubide berberak izango dituzte, eta antolaketa-modalitate horrek ez du inolako aldaketarik ekarriko langileen estatus juridikoan, eta berez ez da izango justifikazio-arrazoia lan-baldintzak aldatzeko edo lan-harremana azkentzeko. Hala ere, urrutiko lanaren berezitasunak kontuan hartuta, errege lege-dekretuak alderdi osagarriak jasotzen ditu, hain zuzen ere babes-maila berari eusten zaiola bermatzeko beharrezkoak direnak.

Horrela, hurrengo elementuak, besteak beste, funtsezko baldintzak dira, eta berariaz jaso behar dira estatutu-legeriari eta hitzarmen kolektibo aplikagarriei kalterik egin gabe: urrutiko lana egiteko beharrezkoak diren ekipamenduak eta bitartekoak entregatzea eta instalatzea; horiek erabiltzearekin eta mantentzearekin lotutako kostuak; prestakuntza-ekintza egokiak eta espezifikoak egitea; sarbidearen, tratua eta ezagutza puntualaren identitatea lanbide-sustapeneko aukeretan; kontrol- eta zaintza-bitartekoak instalatzea; segurtasun- eta osasun-neurriak behar bezala aplikatzea; lantokira sartzeko mugak, toki

hori aldi berean langilearen etxebizitza denean; lan-denboraren antolaketa, malgutasuna, prestasun-aldiak eta erregistro egokia barne; lantoki batekiko beharrezkoa den lotura edukitzea, eta abar.

Apartatu honetan, intimitaterako eskubidearekin eta lan-eremuan gailu digitalak erabiltzearekin lotutako langileen eskubideak nabarmentzen dira, bai eta datuak babestearekin eta deskonexio digitalerako eskubidearekin lotutakoak ere, betiere Datu Pertsonalak Babesteko eta Eskubide Digitalak Bermatzeko abenduaren 5eko 3/2018 Lege Organikoan eta Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2016ko apirilaren 27ko (EB) 2016/679 Erregelamenduan (datu pertsonalen tratamenduari eta zirkulazio askeari dagokienez pertsona fisikoak babesteari buruzkoa da) ezarritakoari jarraituz

Halaber, beharrezkotzat jotzen da enpresari dagozkion kontrol- eta antolaketa-ahalmenak zehatz-mehatz ezartzea, honako hauek bermatzeko: entregatutako ekipamenduen erabilera eta kontserbazio egokia, ekipamenduen eta konexioen erabilera pertsonalerako mugak, langileak bere laneko betekizunak eta betebeharrak betetzea, eta enpresa balizko segurtasun-arrailetatik babesteko beharrezko jarraibideak.

Gainera, nabarmentzekoak diren beste alderdi batzuen artean, arreta handia jartzen zaio negoziazio kolektiboak urrutiko lanaren esparruan duen ezinbesteko eginkizunari, eta errege lege-dekretuan berariazko aipamenak egiten dira alderdi hauek zehazterakoan: urrutiko lanaren bidez egin daitezkeen zereginak eta jarduerak, modalitate horretan sartzeko lehentasun-irizpideak, itzulgarritasunaren erabilera, prestazio- eta antolaketa-modu horri lotutako eduki ekonomikoko eskubideak, akordioaren edukia eta baita urrutiko lanaren ehunekoak ere, lanbide-sektore espezifikoeetan urrutiko lan erregularra zer den definitze aldera.

V

Bestalde, errege lege-dekretu honen bidez ezinbesteko erreforma bat sartzen da; izan ere, Bizitzeko Gutxieneko Diru-sarrerera —kotizazio gabeko prestazioa— aitortzeko prozedurak abian jartzeak agerian utzi du haren manuetako batzuk premiaz aldatu behar direla, ahalik eta pertsona gehienei ahalik eta denbora laburrenean estaldura emateko. Kotizazio gabeko prestazio hori Bizitzeko Gutxieneko Diru Sarrerera ezartzen duen maiatzaren 29ko 20/2020 Errege Lege Dekretuak arautzen du.

Hala, testuaren idazketan hobekuntzak egiten dira, eta horrek eragin positiboa izan behar du prestaziorako irispidea bizkortzeko; izan ere, Gizarte Segurantzako Institutu Nazionalaren eskumenak areagotzen dira, 2020an zehar bizitzeko gutxieneko diru-sarreraren prestazio ekonomiko iragankorra ofizios aitortzeko, eta Estatistikako Institutu Nazionalaren errolda koordinatzeko basea gaitzen da, prestazioaren eskatzaileak emandako datuak harekin bat datozenean eskaerak berresteko. Ildo beretik, erroldatze-ziurtagiriak ez du eskatzailearen helbide berean erroldatutako pertsonen baimenik beharko, eta, aldi berean, alde aurretiko onarpen-fase bat aurreikusten da, soil-soilik kalteberatasun ekonomikoko egoerari lotua. Eta aipamen berezi gisa esan enplegu-eskatzaile izateko eskakizuna ezabatzen dela eta hemendik aurrera onuradunen betebeharra izango dela, hargatik eragotzi gabe salbuespenak egon ahal izatea.

Bestalde, prestazioaren izapidetzea konplexua denez, eta babesa eskuratzeko aukera bermatze aldera, bigarren xedapen iragankorra aldatzen da bertan aurreikusitako atzeraeraginezko eragin-aldia luzatzeko. Hala, 2021eko urtarrilaren 1a baino lehen aurkeztutako eskaeren kasuan, hala badagokio, prestazioa aitortu egingo da aurtengo ekainaren 1etik aurrerako ondorioekin.

COVID-19a geldiarazteko eta hari aurrea hartzeko egoera honetan, presakoa eta beharrezkoa da epidemia geldiaraztea eta haren hedapena eragozteko osasun publikoak babesteko, baita eduki ekonomikoko eta sozialeko neurriak hartzea ere, epidemiak herritarrengan eta bereziki kolektibo kateberengan eragiten ari den ondorioei aurre egiteko. Arrazoibide horretan, eta doktrina konstituzionalak ezartzen duen moduan (61/2018 KAE) Gobernuari dagokion judizio politikoaren edo egokitasun-judizioaren barruan, ezinbestekotzat jotzen da arau honek barne hartzen duen bizitzeko gutxieneko errentaren erregulazioaren aldaketa guztiak egitea, prestazio hori aitortzeko prozeduraren arintasuna

indartzeko, segurtasun juridikoa indartzeko eta indarraldiko hilabeteetan hautemandako disfuntzionalitateak zuzentzeko, egoera ekonomiko ahulean dauden pertsonak eta bizikidetzeta-unitateek prestazioa lehenbailehen jasotzeko aukera izan dezaten. Hori ikusita, jo daiteke batera gertatzen direla lege-dekretuak onesteko Espainiako Konstituzioak 86. artikuluan eskatzen dituen aparteko eta presako beharrianaren inguruabarrak.

VI

Errege lege-dekretu honek lau kapitulu, hogeita bi artikulu, zazpi xedapen gehigarri, lau xedapen iragankor eta hamalau azken xedapen ditu, bai eta eranskin bat ere.

Urrutiko Lanari buruzko Akordiotik datoz arauaren kapitulu guztiak, bai eta lehenengo eta bigarren xedapen gehigarriak, lehenengo, bigarren eta hirugarren xedapen iragankorrak eta azken xedapenetako lehena, bigarrena eta hirugarrena ere.

I. kapituluan, xedapen orokorreari buruzkoan, aplikazio-eremu pertsonala ezartzen da, honako hauek barne: Langileen Estatutuaren 1.1 artikuluan aurreikusitako baldintzak biltzen dituzten lan mota guztiak; urrutiko lanaren, telelanaren eta lan presentzialaren definizioak, errege lege-dekretu honen ondorioetarako; mugak, eta tratu- eta aukeraberdintasunaren eta diskriminaziorik ezaren printzipioak. Horretaz gainera, printzipio horiek gauzatzeko alderdi zehatzak jasotzen ditu, lan-baldintzetan urrutiko lanak ekar ditzakeen berezitasunak kontuan hartuta.

Errege lege-dekretuaren II. kapitulua urrutiko lanari buruzko akordioaren eta horri lotutako betebeharrak formalen gainekoa da, eta honako hauek azpimarratzen ditu: borondatezkoa izango dela bi alderdientzat; gutxieneko edukia duen idatzizko akordio bat berariaz egingo dela hasieran, edo gerora; langilearen lan-estatusari ez diola eragingo; itzulgarritasuna baliatu ahal izango dela; akordioaren aldaketak adostu beharko direla, eta lan mota horretarako irispidearen inguruko lehentasunak antolatuko direla. Halaber, jasotzen du jarraitu beharreko prozeduran eta irizpideetan negoziazio kolektibora joko dela, eta genero-rolak betiketzea saihestu eta emakumeen eta gizonen arteko erantzunkidetasuna sustatu behar direla.

III. kapituluan, errege lege-dekretuak eskubide-berdintasuna, I. kapituluan aldarrikatua, garatzen du, lan-eskubideei dagokienez kontuan hartu beharreko arreta bereziak aipatuz, urrutiko lana egiten duten pertsonekin loturik aintzat hartzekoak direnean, eta atal hauen inguruan egituratzen dira: karrera profesionalarekin lotutako eskubideak, baliabideak hornitu eta mantentzearekin eta gastuak ordaindu eta konpentsatzearekin lotutako eskubideak, lan-denboran eragina duten eskubideak, lan-arriskuen prebentziorako eskubidea, bitarteko digitalen erabilerarekin lotutako eskubideak eta urrutiko lana egiten duten pertsonen eskubide kolektiboak.

IV. kapituluan, errege lege-dekretuak berariaz aipatzen ditu alderdi hauek: enpresak urrutiko lana antolatzeko, zuzentzeko eta kontrolatzeko dituen ahalmenak, datuen babesa eta informazioaren segurtasuna barne; langileak bere laneko betekizunak eta betebeharrak betetzea, eta gerta daitezkeen segurtasun-arrailetatik enpresa babesteko beharrezko jarraibideak.

Lehenengo eta bigarren xedapen gehigarriak Urrutiko Lanari buruzko Akordiotik datoz, eta hurrenez hurren dagozkie negoziazio kolektiboan urrutiko lana jasotzeari eta administrazio publikoen zerbitzuko lan-kontratupeko langileen urrutiko lana arautzeari.

Hirugarren xedapen gehigarriak MECUIDA Plana arautzen duen martxoaren 17ko 8/2020 Errege Lege Dekretuaren 6. artikulua luzatzea aurreikusten du, zeina 2021eko urtarrilaren 31ra arte egongo baita indarrean, bat etorritik martxoaren 17ko 8/2020 Errege Lege Dekretuaren azken xedapenetako hamargarrenean eta Ekonomiaren eta enpleguaren aldeko premiazko neurri osagarrien apirilaren 21eko 15/2020 Errege Lege Dekretuaren 15. artikuluan xedatutakoarekin.

Laugarren xedapen gehigarriak lan-istripu batetik eratorritako kontingentzia profesionaltzat hartzen ditu osasun-zentroetan edo zentro soziosanitarioetan lan egiten duten langileek alarma-egoeran SARS-CoV2 birusaz kutsatua izatearen ondorioz hartutako gaixotasunak.

Bosgarren xedapen gehigarria Gizarte Segurantzako erakunde kudeatzaileen, autonomia-erkidegoen eta Osasun Kudeaketarako Institutu Nazionalaren arteko lankidetzaz-hitzarmenei buruzkoa da, aldi baterako ezintasunak kontrolatzeko eta haien jarraipena egiteko.

Seigarren xedapen gehigarriak «UEFA Women's Champions League 2020» txapelketaren finalari aplikatu beharreko zerga-araubidea arautzen du, izan ere, berariazko zerga-araubidea zehaztu behar da, UEFAk Bilbo eta Donostia aukeratu baitzituen «UEFA Women's Champions League 2020» txapelketaren finala egiteko.

Bestalde, zazpigarren xedapen gehigarriaren bidez, 2020ko urriaren 31ra arte luzatzen da COVID-19ari aurre egiteko osasun-materialaren barne-entregetan, inportazioetan eta Europar Batasunaren barruko eskurapenetan balio erantsiaren gaineko zergaren % 0ko tasa aplikatzeko erabakiaren indarraldia, hain zuzen, material horren hartzaileak entitate publikoak badira, irabazi-asmorik gabekoak, eta ospitaleak. Ekonomiaren eta enpleguaren aldeko premiazko neurri osagarrien apirilaren 21eko 15/2020 Errege Lege Dekretuaren 8. artikulua 2020ko uztailaren 31ra arte aplikatuko zela arautzen zuen. Indarraldi hori luzatzen da pandemia kontrolatzeko bigarren fasean osasun-sistemaren erantzuna bermatzeko, normaltasun berriko aldia hasi ondoren. Halaber, eguneratu egiten da neurri hau aplikatu behar zaien ondasunen zerrenda, zeina jasota baitago errege lege-dekretu honen eranskinean, eta eguneratze horrek eragina izango du 15/2020 Errege Lege Dekretua indarrean sartu zen egunetik. Ondorio horietarako, subjektu pasiboek, hala badagokio, eta zergaren araudiaren arabera, errege lege-dekretu ha indarrean jarri aurretik jasanarazi edo ordaindutako balio erantsiaren gaineko zergaren zuzenketa egingo dute.

Urrutiko Lanari buruzko Akordiotik datorren lehenengo xedapen iragankorrak bi helburu ditu. Batetik, bermatu nahi da errege lege-dekretu hau ezin izango dela erabili bera indarrean jarri aurretik urrutiko zerbitzuak ematen zituzten langileei aitortutako eskubideak murrizteko. Bestetik, bete nahi dira alde aurretik modalitate horren arabera ematen ziren lan-harremanak arautzearen arloko balizko hutsuneak.

Bigarren eta hirugarren xedapen iragankorrek —zeinak Urrutiko Lanari buruzko Akordiotik baitatortzen— xedatzen dituzte, hurrenez hurren, bigarren xedapen gehigarrian deskribatutako langileen araubide iragankorra eta martxoaren 17ko 8/2020 Errege Lege Dekretuaren 5. artikulua aplikatzearen ondorioz salbuespenez hartutako urrutiko lanaren araubide iragankorra.

Laugarren xedapen iragankorrak errege lege-dekretu hau indarrean jarri aurretik abiarazitako eta ebazpen espresik eman ez den bizitzeko gutxieneko diru-sarrera aitortzeko prozedurei aplikatu beharreko araubidea ezartzen du.

Azken xedapenetako lehenetik hirugarrenera, Urrutiko Lanari buruzko Akordioaren ondoriozko lege-aldaketak jasotzen dira.

Azken xedapenetako lehenak abuztuaren 4ko 5/2000 Legegintzako Errege Dekretuaren bidez onetsitako Lan-arloko Arau-hauste eta Zehapenei buruzko Legearen testu bateginaren 7. artikulua 1. apartatua aldatzen du, Urrutiko Lanari buruzko Akordioa formalizatzeke betebeharra ez betetzearen arloko arau-haustea zehazte aldera, errege lege-dekretuan edo aplikatzekoa den hitzarmen kolektiboan ezarritako moduan eta baldintzetan.

Azken xedapenetako bigarrenak prozedura judizial berezi bat ezartzen du Lan Arloko Jurisdikzioa arautzen duen urriaren 10eko 36/2011 Legeari beste artikulua bat, 138 bis, gehituz, urrutiko lanerako irispen-eskubidearekin, itzulgarritasun-eskubidearekin eta aldatzeko eskubidearekin lotutako erreklamazioei aplikatzekoa izango zaiena.

Azken xedapenetako hirugarrenaren bitartez, Langileen Estatutuaren testuan txertatzen dira errege lege-dekretu honetan xedatutakoarekin bat beharrezko diren aldaketak, hain zuzen, lege-arau horretako 13., 23.1 a) eta 37.8 artikuluetan.

Azken xedapenetako laugarrenak Aurrekontuen azaroaren 26ko 47/2003 Lege Orokorraren 54. artikulua aldatzen du zabalgarritzat jotako kredituen barruan sartzeko jardura uzteagatiko babes-sistemara bideratutakoak.

Azken xedapenetako bosgarrenak ziurtagiri elektronikoak lortzeko nortasuna egiaztatzeari buruzko neurri bat jasotzen du, Sinadura Elektronikoari buruzko abenduaren

19ko 59/2003 Legea aldatuz. Ziurtagiri elektronikoen kualifikatuen eskatzaileak identifikatzeari dagokionez, Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2014ko uztailaren 23ko 910/2014 (EB) Erregelamendua, 24.1 d) artikuluan, egiaztapen hori nazio-mailan aitortutako beste identifikazio-metodo batzuk erabiliz egiteko aukera jasotzen du, presentzia fisikoaren pareko segurtasuna ematen dutenak fidagarritasunari dagokionez. Erregelamendu hori barne-merkatuko transakzio elektronikoetarako identifikazio elektronikoari eta konfiantzazko zerbitzuei buruzkoa da, eta 1999/93/EE Zuzentaraua indargabetzen du. Ondorioz, metodo horiei aplikatzekoak zaizkien antolaketa- eta segurtasun-betekizun zorrotzak berariaz arautu behar dira gure zuzenbide nazionalan. Horretarako, Ekonomia Gaietako eta Transformazio Digitaleko Ministerioari —konfiantzazko zerbitzu elektronikoak arautzeko eskumena duen saila baita— esleitu behar zaio baldintza eta betekizun horiek zehazteko zeregina.

Bestalde, azken xedapenetako seigarrenak eta zazpigarrenak Jokoa arautzeko maiatzaren 27ko 13/2011 Legearen eta Merkatuen eta Lehiaren Batzorde Nazionala sortzeko ekainaren 4ko 3/2013 Legearen aldaketa puntualari heltzen diote, hurrenez hurren. Ogasun Ministerioak jokoaren arloan esleituta zituen eskumenak Kontsumo Ministerioari esleitu zaizkio, Kontsumo Ministerioaren oinarrizko egitura organikoa garatzen duen eta ministerio-sailen oinarrizko egitura organikoa ezartzen duen urtarrilaren 28ko 139/2020 Errege Dekretua aldatzen duen apirilaren 28ko 495/2020 Errege Dekretuaren 2. eta 4. artikuluen arabera, salbu eta alderdi hauei dagokienez: zerga-arloko politika orokorra aztertzea eta definitzea; zerga-araubidea proposatzea, lantzea eta interpretatzea, eta jokoaren administrazio-kudeaketatik eratorritako tasak kudeatzea eta likidatzea, Ogasun Ministerioaren oinarrizko egitura organikoa garatzen duen ministerio-sailen oinarrizko egitura organikoa ezartzen duen urtarrilaren 28ko 139/2020 Errege Dekretua aldatzen duen uztailaren 21eko 689/2020 Errege Dekretuaren 2.1.f) artikuluan xedatutakoaren arabera. Horregatik, aldatu egin behar dira Jokoa arautzeko maiatzaren 27ko 13/2011 Legearen lehenengo xedapen iragankorra eta Merkatuen eta Lehiaren Batzorde Nazionala sortzeko ekainaren 4ko 3/2013 Legearen bigarren eta hamargarren xedapen gehigarriak, adierazte aldera Zerga Administrazioako Estatu Agentziaren eskumena izango dela jokoaren administrazio-kudeaketatik eratorritako tasak kudeatzea eta biltzea.

Azken xedapenetako zortzigarrenak Trenbideen Sektorearen irailaren 29ko 38/2015 Legea aldatzen du, eta beste xedapen gehigarri bat, hogeita batgarrena, gehitzen du. Xedapen horrek ahalmena ematen dio Trenbide Segurtasuneko Estatu Agentziako zuzendariari, bere eskumenen esparruan eta zenbait baldintzaren pean, salbuespen espezifikoak eman ditzan, araudi nazionalari lotutako trenbide-segurtasun operazionalaren esparruan, ustekabeko egoerak edo premiazko operazio-beharrak gertatzen direnean. Horrela, suspertze mailakatu ekarriko duten ezohiko neurriak onartzen dira, kolapsoa saihesteko eta sektorean normaltasuna berreskuratzea ahalbidetzeko, COVID-19ak eragindako larrialdi-egoeraren ondorioz hartutako ezohiko neurriekin gertatu izan denaren antzera.

Azken xedapenetako bederatzigarrenean, Administrazio Publikoen Administrazio Prozedura Erkidearen urriaren 1eko 39/2015 Legearen berariazko aldaketa bat jasotzen da, arau horren azken xedapenetako zazpigarrenaren aurreikuspenak indarrean jartzeko epea luzatzeko, arlo hauei dagokienez: ahalordetzeen erregistro elektronikoa, erregistro elektronikoa, enplegatu publiko gaituen erregistroa, Administrazioaren irispide-puntu elektronikoa orokorra eta artxibo elektronikoa. Zaila izango denez beharrezkoak diren egokitze-prozesuak 2020ko urriaren 2a baino lehen amaitzea, hori baita egun ezarritako epea, 2021eko apirilaren 2ra arte luzatzen da epea, eta egun horretatik aurrera izango ditu ondorioak gai horiei buruz xedatutakoak.

Azken xedapenetako hamargarrenak aldatu egiten du Ekonomiaren arloan eta osasun publikoa babesteko presako neurri batzuk hartzen dituen martxoaren 10eko 6/2020 Errege Lege Dekretuaren bosgarren artikulua. COVID-19 birusaren ondorioz langileek bizilekua edo lantokia duten udalerriko irteeretan isolamendu-, kutsatze- edo murrizte-aldiak lan-istripuekin parekatutako egoeratzat hartzeari buruzkoa da artikulua hori.

Azken xedapenetako hamaikagarrenak Bizitzeko Gutxieneko Diru Sarrera ezartzen duen maiatzaren 29ko 20/2020 Errege Lege Dekretuaren aldaketa jasotzen du.

Azken xedapenetako hamabigarrenak Ekonomiaren suspertzea eta enplegua bultzatzeko premiazko neurrien uztailaren 3ko 25/2020 Errege Lege Dekretua aldatzen du, automobil-parkea berritzeko ibilgailuak erosteko laguntzen programa, Renove Programa, arautzen duen zatian, jasangarritasun- eta gizarte-irizpideekin bat, eta helburu hauekin: ordainketa-prozedura argitzea, aurrekontu-arloan zenbait aldaketa egitea eta programa kudeatzen duen erakunde laguntzaileari funtsak onuradunei banatzeko gaikuntza ematea.

Azken xedapenetako hamahirugarrenak eskumen-titulua ezartzen du, eta azken xedapenetako hamalagarrenari dagokio hura indarrean jartzeko data adieraztea.

VII

Konstituzio Auzitegiak behin eta berriz adierazi duenez (KAE 61/2018, ekainaren 7koa, 5. oinarri juridikoa), errege lege-dekretuaren erabilera ondo fiskalizatzeko, bi alderdi aztertu behar dira Konstituzioaren ikuspegitik: batetik, Gobernuak dekretua onartzeko kontuan eduki dituen arrazoiak berariaz eta zentzuz azaldu diren ala ez (Konstituzio Auzitegiaren epaiak: 29/1982, maiatzaren 31koa, 3. oinarri juridikoa; 111/1983, abenduaren 2koa, 5. oinarri juridikoa; 182/1997, urriaren 20koa, 3. oinarri juridikoa; 137/2003, uztailaren 3koa, 4. oinarri juridikoa); bestetik, beharrizanaren eta horri aurre egiteko hartzen den neurriaren artean ezinbestekoa den lotura dagoen ala ez (Konstituzio Auzitegiaren epaiak: 29/1982, maiatzaren 31koa, 3. oinarri juridikoa; 182/1997, urriaren 20koa, 3. oinarri juridikoa; 137/2003, uztailaren 3koa, 4. oinarri juridikoa).

Beharrizanaren definizioari dagokionez, doktrinak zehazten du ez dela ezinbestekoa aparteko eta presazko beharrizana nahitaez agertzea errege lege-dekretuan bertan, eta nahikoa dela denetariko hainbat elementutan oinarrituta ondorioztatzea. «Aparteko eta presazko beharrizanaren» baldintza betetzen den edo ez aztertze, Gobernuak salbuespenezko lege-xedapena ematea eragin zuten faktore guztiak batera baloratu behar dira beti, eta faktore horiek dira, funtsean, arauaren zioen azalpenean jasota geratzen direnak, eta arau hori egiteko espedienteetan bertan jasotakoak (Konstituzio Auzitegiaren epai hauek: 29/1982 epaia, maiatzaren 31koa, 4. oinarri juridikoa; 182/1997 epaia, urriaren 28koa, 4. oinarri juridikoa; 11/2002 epaia, urtarrilaren 17koa, 4. oinarri juridikoa; eta 137/2003 epaia, uztailaren 3koa, 3. oinarri juridikoa).

Presako legegintza ahalbidetzen duen premisaren bigarren dimentsioari dagokionez, definitutako premia-egoeraren eta errege lege-dekretuan hartzen diren neurrien arteko lotura gisa ulertuta, oro har, onartu izan da errege lege-dekretua erabiltzea «egoera ekonomiko zailetan», Konstituzioaren arabera guztiz zilegi baita horrelakoetarako; izan ere, bidezkoa eta egokia da presako legegintza justifikatzen duen xedea lortzeko: «Gobernuaren helburuen barruko egoera jakin batzuk laguntzea, aurreikusteko zailak diren arrazoiengatik araudia berehala ematea eskatzen dutenak, esan nahi baita ohiko bidea erabilita edo legeen izapidetze parlamentarioarako presako prozedura erabilita beharko litzatekeena baino epe laburragoan» (Konstituzio Auzitegiaren epaiak: 31/2011, martxoaren 17koa, 4. oinarri juridikoa; 137/2011, irailaren 14koa, 6. oinarri juridikoa; 100/2012, maiatzaren 8koa, 8. oinarri juridikoa).

Azkenik, ohartarazi behar da erreforma hau egiturazkotzat jotzeak ez duela berez eragozten errege lege-dekretua erabiltzea; izan ere —eta hau bereziki egokia da aztertzen ari garen kasuan—, konpondu nahi den arazoa ustez egiturazkoa bada ere, baliteke hura konpontzeko aparteko eta presako beharrizana izatea noizbait eta, beraz, orduan bidezkoa izatea errege lege-dekretua onartzea. Beharrizana dagoen erabakitzeko, kasuan kasuko inguruabarrak aztertu beharko dira (Konstituzio Auzitegiaren 137/2011 epaia, 6. oinarri juridikoa, Konstituzio Auzitegiaren epai hauetan berretsia: 183/2014, 5. oinarri juridikoa; 47/2015, 5. oinarri juridikoa; 139/2016, 3. oinarri juridikoa).

Adierazi diren faktore guztien batuketak, hau da, pandemiak enpleguan eta ekonomiaren suspertzean eragin larria eduki izanak eta haren «berragertzeek» ekarri duten ziurgabetasun maila handiak, bai eta antolamendu segurua, orokorra eta eraginkorra —eskubideak gutxitzea edo ziurtasungabeziako egoerak gerta daitezten ekidituko baitu— ahalbidetzeko beharrak ere, Konstituzioaren 86.1 artikulua xedatzen duen suposizioa osatzen dute, eta errege lege-dekretu hau emateko arrazoietan adierazi bezala, arauketa

osoa eta nahikoa eskatzen dute; arauketa horrek langileen babeserako eskubidea eta enpresentzako segurtasuna izan beharko ditu oinarri, eta negoziazio kolektiboa aintzat hartuko du, malgutasunerako beharrezko diren osagaiak ekartzen baititu.

Gainera, langileen babesa eta ziurtasuna bereziki premiazkoa eta beharrezkoa da martxoaren 17ko 8/2020 Errege Lege Dekretuaren 5. artikulua araberaz salbuespenez ezarritako urrutiko lan-egoeren kasuan, eta, hain zuzen ere, horietarako berehala onetsi behar da errege lege-dekretu hau, hirugarren xedapen iragankorrean ezarritako salbuespenekin.

VIII

Arau honen bidez, aurrera egiten da Garapen Jasangarrirako 2030 Agendaren 8.5 helburua betetzeko, hau da, enplegu osoa eta produktiboa eta lan duina lortzeko emakume eta gizon guztientzat, gazteak eta desgaitasuna duten pertsonak barne, bai eta balio bereko lanagatiko ordainsari-berdintasuna lortzeko ere; eta, 2030 Agendaren 8.4 eta 11.6 helburuak betetzeko, ekoizpen eta kontsumo efizienteak arian-arian hobetzeari buruzkoak, hazkunde ekonomikoa eta ingurumenaren degradazioa bereizten saiatuz, eta hiriko biztanle bakoitzaren ingurumen-inpaktu negatiboa murrizteari buruzkoak.

Errege lege-dekretu honek Administrazio Publikoen Administrazio Prozedura Erkidearen urriaren 1eko 39/2015 Legeak 129. artikuluan jasotzen dituen erregulazio onaren printzipioak betetzen ditu. Arrazoieta eta helburuetan adierazten den bezala, arauak erregulazio egokia eta nahikoa eman behar du lana urrutitik egiteak dakartzan alderdi bereizgarriei dagokienez, eta, horretarako, ez da nahikoa indarrean dauden aginduak aplikatzea, aplikazio hori alderdien autonomiaren esku utzita; izan ere, horrek babesgabetasun-egoerak, desberdintasun-egoerak eta oinarritzko eskubideen ezjakintasun-egoerak ekar ditzake berekin, asimetria-egoera eta urrutiko lana garatzen den espazio eta baliabide partikularrak direla-eta.

Eraginkorra eta proportzionala da, helburu hori bete ahal izateko ezinbestekoak diren alderdiak arautzen baititu, zeinak, besteak beste, Telelanari buruzko 2002ko Europako Esparru Akordioan jasota baitaude. Gardentasunaren printzipioa ere betetzen du, argi eta garbi identifikatzen baitu zer asmo duen, bai eta izapidearen faseetan edukiaren azalpen osoa ematen ere.

Entzunaldi eta informazio publikoaren izapideak bete dira; eta, berariaz, ordezkaritza handieneko sindikatuei eta patronalei kontsulta egin zaie alde aurretik, eta Ministro Kontseiluak presako izapidetzea erabaki du; nolana ere, izapide horiek ez dira nahitaezkoak izango lege-dekretuak izapidetzeko eta onesteko, Gobernuari buruzko azaroaren 27ko 50/1997 Legearen 26.11 artikuluan xedatutakoaren arabera.

Errege lege-dekretu hau Espainiako Konstituzioaren 149. artikulua 1. apartatuko 7. eta 13. puntuetan xedatutakoaren babesean ematen da: xedapen horiek eskumen eksklusiboak esleitzen dizkiote Estatuari lan-legeriaren arloan, bai eta jarduera ekonomikoaren plangintza orokorraren oinarrien eta koordinazioaren arloan ere.

Izapidetzen ari den bitartean, Ekonomia eta Gizarte Kontseiluaren irizpena jaso da.

Horrenbestez, Espainiako Konstituzioaren 86. artikulua baimenaz baliatuz, Laneko eta Gizarte Ekonomiako ministroaren proposamenari jarraikiz, eta Ministro Kontseiluak 2020ko irailaren 22ko bileran gaia eztabaidatu ondoren, honako hau

XEDATZEN DUT:

I. KAPITULUA

Xedapen orokorrak

1. artikulua. *Aplikazio-eremua.*

Errege lege-dekretu hau aplikatuko zaie urriaren 23ko 2/2015 Legegintzako Errege Dekretuak onetsitako Langileen Estatutuaren Legearen testu bateginaren 1.1 artikuluan

deskribatutako baldintzak betetzen dituzten eta urrutitik modu erregularrean garatzen diren lan-harremanei.

Ulertuko da urrutiko lana erregularra dela, baldin eta hiru hilabeteko erreferentzia-aldian ematen den urrutiko lana lanaldiaren ehuneko hogeita hamar bada gutxienez, edo lan-kontratuaren iraupenaren araberrako ehuneko proportzional baliokidea.

2. artikulua. *Definizioak.*

Errege lege-dekretu honen ondoretarako, definizio hauek ezartzen dira:

- a) «urrutiko lana»: lana antolatzeko edo lan-jarduera egiteko modua, zeinaren arabera lana langilearen etxean edo langileak aukeratutako lekuan egiten baita, lanaldi osoan edo haren zati batean, erregulartasunez.
- b) «teletelana»: bitarteko eta sistema informatiko, telematiko eta telekomunikaziozkoak bakarrik edo nagusiki erabiliz egiten den urrutiko lana.
- c) «lan presentziala»: lantokian edo enpresak zehaztutako lekuan egiten den lana.

3. artikulua. *Urrutiko lanaren mugak.*

Adingabeekin egindako lan-kontratueta eta praktikaldiko eta prestakuntzarako eta ikaskuntzarako kontratueta, urrutiko lanari buruzko akordio bakarra egin ahalko da, hain zuzen, gutxienez ehuneko berrogeita hamarra era presentzialesan egiten dela bermatuko duena, hargatik eragotzi gabe, hala badagokio, azken horiei lotutako prestakuntza teorikoa telematikoki garatzea.

4. artikulua. *Tratu- eta aukera-berdintasuna eta diskriminaziorik eza.*

1. Urrutiko lana egiten duten pertsonak enpresaren lantokian lan eginez gero izango lituzketen eskubide berberak izango dituzte, lantokian bertan modu presentzialesan lan egiteari berezkoak zaizkionak izan ezik, eta ezin izango dute inolako kalterik jasan beren lan-baldintzetako bakarrean ere, ordainsaria, enpleguaren egonkortasuna, lan-denbora, prestakuntza eta lanbide-sustapena barne.

Aurreko paragrafoan aurreikusitakoa alde batera utzi gabe, urrutiko lana osotasunean edo partzialki egiten duten pertsonak eskubidea izango dute, gutxienez, beren lanbide-taldearen, mailaren, lanpostuaren eta eginkizunen arabera ezarritako ordainsari osoa jasotzeko, bai eta modu presentzialesan bakarrik lan egiten duten langileentzat ezarritako osagarriak ere, bereziki baldintza pertsonalei, enpresaren emaitzei edo lanpostuaren ezaugarriei lotutakoak.

2. Urrutiko lana egiten duten pertsonak ezin izango dute inolako kalterik edo aldaketarik jasan hitzartutako baldintzetan, batez ere lanorduei edo ordainsariei dagokienez, langileari egotzi ezin zaizkion zailtasunengatik, teknikoengatik edo bestelakoengatik, halakorik gertatuz gero, batez ere teletelanaren kasuan.

3. Enpresek urrutiko zerbitzuak ematen dituzten langileen diskriminazio oro saihestu behar dute, zuzeneko edo zeharkakoa, bereziki sexua dela-eta.

Era berean, enpresek teletelangileak edo urrutiko lana egiten duten langileak eta haien lan-ezaugarriak kontuan hartu beharko dituzte berdintasun-neurrien eta -planen diagnostikoan, ezarpenean, aplikazioan, jarraipenean eta ebaluazioan.

4. Aplikatzekoa den araudian aurreikusitakoaren arabera, enpresek urrutiko lanaren berezitasunak hartu beharko dituzte kontuan, batez ere teletelanarenak, sexu-jazarpenaren, sexuagatiko jazarpenaren, diskriminazio-arrazoiengatiko jazarpenaren eta laneko jazarpenaren aurkako neurriak taxutzean eta aplikatzean.

Genero-indarkeriaren biktimak babesteko neurriak prestatzean, kontuan hartu beharko dira, bereziki, enpresek esparru horretan jarduteko duten gaitasunaren barruan, zerbitzuak emateko modu horrek izan ditzakeen ondorioak eta berezitasunak, pertsona horien eskubide sozial eta lanekoak babestu eta bermatze aldera.

5. Urrutiko lana egiten duten pertsonak modu presentzialesan jarduten duten langileen eskubide berberak dituzte kontziliazioaren eta erantzunkidetasunaren arloan, Langileen

Estatutuaren 34.8 artikuluan ezarritako lanaldira egokitzeko eskubidea barne, lanak bizitza pertsonala eta familiakoa oztopa ez dezan.

II. KAPITULUA

Urrutiko lanari buruzko akordioa

1. atala. Urrutiko lana borondatezkoa izatea

5. artikulua. *Urrutiko lana borondatezkoa izatea eta urrutiko lanari buruzko akordioa.*

1. Urrutiko lana borondatezkoa izango da langilearentzat eta enplegatzailearentzat, eta errege lege-dekretu honetan araututako urrutiko lanari buruzko akordioa sinatu beharko da —akordio hori hasierako kontratuaren zati izan daiteke, edo geroago egin daiteke—; gainera, ezin izango da modalitate hori inposatu Langileen Estatutuaren 41. artikulua aplikazioaren bidez, hargatik eragotzi gabe legeriak edo negoziazio kolektiboak onar dezakeen urrutiko lanerako eskubidea.

2. Langileak urrutitik lan egin nahi ez izatea, lan presentzialera itzultzeko aukera baliatzea eta urrutiko lan-jarduera behar bezala garatzeko zailtasunak —soilik lan presentzial batetik urrutiko lanera aldatzearekin zerikusia dutenak—, ez dira lan-harremana azkentzea eta lan-baldintzak funtsean aldatzea justifikatzen duten arrazoiak izango.

3. Lan presentzialaren modalitate batetik abiatuta urrutitik lan egiteko erabakia hartzea itzulgarria izango da enpresarentzat eta langilearentzat. Itzulgarritasun hori negoziazio kolektiboan ezarritakoaren arabera gauzatu ahal izango da, edo, halakorik ezean, 7. artikuluan aipatutako urrutiko lanari buruzko akordioan ezarritakoaren arabera.

2. atala. Urrutiko lanari buruzko akordioa

6. artikulua. *Urrutiko lanari buruzko akordioaren betebeharrak formalak.*

1. Urrutiko lanari buruzko akordioa idatziz egin beharko da. Akordio hori hasierako lan-kontratuari erantsi ahal izango zaio edo geroago egin ahal izango da, baina, nolana ere, urrutiko lana hasi aurretik formalizatu beharko da.

2. Enpresak langileen legezko ordezkariari eman beharko die egiten diren urrutiko lanari buruzko akordio guztien eta horien eguneratzeen kopia bat, bazter utzita Ohorerako, norberaren eta familiaren intimitaterako eta norberaren irudirako eskubidearen babes zibilar buruzko maiatzaren 5eko 1/1982 Lege Organikoaren arabera norberaren intimitateari eragin diezaioketen datuak, eta Langileen Estatutuaren 8.4 artikuluan ezarritakoarekin bat. Emandako informazioa tratatzean datuak babestearen arloan aplikatu beharreko araudian aurreikusitako printzipioak eta bermeak beteko dituzte.

Kopia hori akordioa formalizatzen denetik gehienez ere hamar eguneko epean emango dio enpresak langileen legezko ordezkariari, eta hark sinatu egingo du kopia eman dela egiaztatzearen ondoretarako.

Ondoren, enplegu-bulegora bidali behar da kopia hori. Bestalde, langileen legezko ordezkariarik ez dagoenean ere, oinarrizko kopia egin beharko da eta enplegu-bulegora bidali.

7. artikulua. *Urrutiko lanari buruzko akordioaren edukia.*

Urrutiko lanari buruzko akordioaren gutxieneko edukia honako hau izango da, hitzarmen edo akordio kolektiboetan horri buruz jasotako erregulazioari kalterik egin gabe:

a) Hitzartutako urrutiko lana egiteko behar diren baliabideen, ekipamenduen eta erreminten inbentarioa, kontsumigarriak eta elementu higigarriak barne, bai eta horien bizitza baliagarria edo horiek berritzeko gehieneko epea ere.

- b) Urrutiko zerbitzuak emateagatik langileak izan ditzakeen gastuen zerrenda, enpresak nahitaez ordaindu beharreko konpentsazioa kuantifikatzeko modua, eta konpentsazio hori egiteko unea eta modua, zeina bat etorriko baita, halakorik badago, aplikatzekoa den hitzarmen edo akordio kolektiboan jasotako aurreikuspenarekin.
- c) Langilearen lan-ordutegia eta, hala badagokio, prestasun-arauak.
- d) Lan presentzialaren eta urrutiko lanaren arteko banaketa eta ehunekoa, hala badagokio.
- e) Urrutiko lana egiten duen langilea atxikita dagoen enpresaren lantokia, zeinean, hala badagokio, lanaldi presentzialaren zatia egingo baitu.
- f) Urrutiko lana egiteko langileak aukeratutako urrutiko lantokia.
- g) Itzulgarritasun-egoerak gauzatzeko aurreabisu-epeen iraupena, hala badagokio.
- h) Jarduera kontrolatzeko enpresaren bitartekoak.
- i) Urrutiko lana normaltasunez egitea eragozten duten zailtasun teknikoak izanez gero jarraitu beharreko prozedura.
- j) Enpresak langileen legezko ordezkarien parte-hartzearekin batera datuak babestearen arlokoan emandako jarraibideak, urrutiko lanean berariaz aplikatzekoak direnak.
- k) Enpresak, langileen legezko ordezkariak informatu ondoren, informazioaren segurtasunari buruz emandako jarraibideak, urrutiko lanean berariaz aplikatzekoak direnak.
- l) Urrutiko lanari buruzko akordioaren iraupena.

8. artikulua. *Urrutiko lanari buruzko akordioa aldatzea eta lehentasunak antolatzea.*

1. Urrutiko lanari buruzko akordioan ezarritako baldintzen aldaketa, presentzialtasunaren ehunekoa barne, enpresaren eta langilearen artean adostu beharko da, eta idatziz formalizatuko da aplikatu aurretik. Aldaketa horren berri langileen legezko ordezkarietara emango zaio.

2. Lan-harremana hasten denetik bertatik lanaldi osoan urrutiko lana egiten duten pertsonen lehentasuna izango dute osorik edo partzialki modu presentzian jarduteko diren lanpostuak betetzeko. Ondorio horietarako, enpresak urrutiko lana egiten duten pertsona horiei eta langileen legezko ordezkarietara emango die sortzen diren lanpostu huts presentzialesi buruzko informazioaren berri.

3. Hitzarmen edo akordio kolektiboetan, lan presentziala egiten duen pertsona urrutiko lanera edo urrutiko lana egiten duena presentzialera igartzeko mekanismoak eta irizpideak ezarri ahal izango dira, bai eta inguruabar jakin batzuei lotutako lehentasunak ere; hala nola, dibertsitate funtzionala edo arrisku espezifikoak dituzten pertsonen prestakuntzarekin, sustapenarekin eta enplegu-egonkortasunarekin, enplegu-aniztasunarekin edo jarduera-aniztasunarekin edo egoera pertsonal edo familiar jakin batzuekin lotutakoak, bai eta errege lege-dekretu honetan ezarritako lehentasunen antolamenduarekin lotutakoak ere.

Mekanismo horiek diseinatzean, saihestu egin beharko da genero-rolak eta -estereotipoak betikitzea, eta kontuan hartu beharko da emakumeen eta gizonen artean erantzunkidetasuna sustatzea; enpresan, hala badagokio, aplikatu beharreko berdintasun-planak diagnostikatu eta tratatuko du alderdi hori.

III. KAPITULUA

Urrutiko lana egiten duten langileen eskubideak

1. atala. Karrera profesionalerako eskubidea

9. artikulua. *Prestakuntzarako eskubidea.*

1. Enpresek behar diren neurriak hartu beharko dituzte urrutiko lana egiten duten pertsonen prestakuntza-ekintzetan modu eraginkorrean parte hartzen dutela bermatzeko,

enpresaren lantokian zerbitzuak ematen dituzten pertsonen termino berberetan, eta ekintza horien garapenean, ahal den neurrian, urrutiko zerbitzuak ematearen ezaugarriei erreparatu beharko diete.

2. Urrutiko lana egiten duten pertsoneri beren jarduera behar bezala garatzeko behar duten prestakuntza bermatu beharko die enpresak, bai urrutiko lanari buruzko akordioa formalizatzeko unean, bai erabilitako bitarteko edo teknologietan aldaketak gertatzen direnean.

10. artikulua. *Lanbide-sustapenerako eskubidea.*

Urrutiko lana egiten duten pertsonak lanbide-sustapenerako eskubidea izango dute, lan presentziala egiten dutenen baldintza berberetan, eta enpresak berriaz eta idatziz eman beharko die lanpostuz igotzeko dauden aukeren berri, modu presentzialean garatu beharreko lanpostuak nahiz urrutiko lanaren bidez garatu beharreko lanpostuak izan.

2. atala. *Baliabideak hornitzeari eta mantentzeari, eta gastuak ordaintzeari eta konpentsatzeari buruzko eskubideak*

11. artikulua. *Baliabide, ekipamendu eta erreminta nahikoren hornidurarako eta horien mantenua izateko eskubidea.*

1. Urrutiko lana egiten duten pertsonak eskubidea izango dute enpresak behar bezala horni ditzan jarduera garatzeko behar diren baliabide, ekipamendu eta erreminta guztiez eta haien mantentzea egin dezan, 7. artikuluan aipatutako akordioan jasotako inbentarioarekin eta, hala badagokio, aplikatu beharreko hitzarmen edo akordio kolektiboan ezarritako baldintzekin bat etorriz.

2. Halaber, zailtasun teknikoen kasuan behar den arreta bermatuko da, batez ere telelanaren kasuan.

12. artikulua. *Gastuen ordainketa eta konpentsazioa jasotzeko eskubidea.*

1. Enpresak ordaindu edo konpentsatu beharko du urrutiko lana egitea, eta lan-mota horrek ezin izango du berekin ekarri langileak bere gain hartzea lan-jardueran baliatzen dituen ekipamendu, erreminta eta bitartekoekin lotutako gasturik.

2. Hitzarmen edo akordio kolektiboek gastu horiek zehazteko, konpentsatzeko edo ordaintzeko mekanismoa ezarri ahal izango dituzte.

3. atala. *Lan-denboran eragina duten eskubideak*

13. artikulua. *Ordutegi malgua izateko eskubidea, akordioan ezarritako baldintzetan.*

Urrutiko lanari buruzko akordioan eta negoziazio kolektiboan ezarritako baldintzen arabera, nahitaezko prestasun-denborak eta lan-denborari eta atsedinari buruzko araudia errespetatuz, urrutiko lana egiten duen pertsonak malgotu ahal izango du zerbitzuak emateko ezarritako ordutegia.

14. artikulua. *Ordutegi-erregistro egokirako eskubidea.*

Langileen Estatutuaren 34.9 artikuluan arautzen den ordutegi-erregistroko sistemak, negoziazio kolektiboan ezarritakoaren arabera, zehatz-mehatz adierazi beharko du urrutiko lana egiten duen langileak zer denbora ematen duen lan-jardueran, ordutegi-malgutasuna alde batera utzi gabe, eta, besteak beste, lanaldia hasteko eta amaitzeko unea jaso beharko du.

4. atala. Laneko arriskuen prebentziorako eskubidea

15. artikulua. Prebentzioari buruzko araudia urrutiko lanean aplikatzea.

Urrutiko langileek segurtasun- eta osasun-babes egokia izateko eskubidea dute, eta Laneko Arriskuen Prebentzioari buruzko azaroaren 8ko 31/1995 Legean eta berau garatzeko araudian ezarritakoa aplikatuko zaie.

16. artikulua. Kontratutako jardueraren arriskuak ebaluatu eta prebentzio-jarduera planifikatu.

1. Arriskuen ebaluazioak eta urrutiko lanaren prebentzio-jardueraren plangintzak kontuan hartu beharko dituzte lan-modalitate horren berezko arriskuak, arreta berezia jarriz faktore psikosozial, ergonomiko eta antolamenduzkoetan. Bereziki, lanaldiaren banaketa, prestasun-denborak eta lanaldiko atsedendien eta deskonexioen bermea hartu beharko dira kontuan.

Arriskuen ebaluazioak kontuan hartuko du soilik zerbitzuak emateko gaitutako eremua, eta ez da zabaldu behar etxebizitzako edo urrutiko lana egiteko aukeratutako tokiko gainerako eremuetara.

2. Urrutiko lana egiten duen pertsonak dituen arriskuei buruzko informazio guztia eskuratu beharko du enpresak, lortzen diren emaitzak fidagarriak direla ziurtatzen duen metodologiaren bidez, eta kasuan-kasuan egokienak diren babes-neurriak aurreikusi beharko ditu.

Informazio hori lortzeko, prebentzio-arloko eskumenak dituenak urrutiko lana egiten den lekura joan behar badu, 7. artikuluan aipatzen den akordioan jasotakoaren arabera, idatzizko txostena egin beharko da, non hori justifikatuko baita. Txosten hori langileari eta prebentzio-arloko ordezkariari eskuratuko zaie gero.

Aipatutako bisita hori egiteko, nolana ere, langilearen baimena beharko da, bere bizilekua edo hirugarren pertsona fisiko batena bada.

Baimen hori ematen ez bada, enpresak prebentzio-jarduera egin ahal izango du oinarri harturik langileak prebentzio-zerbitzuaren jarraibideen arabera ematen duen informaziotik eratorritako arriskuen zehaztapena.

5. atala. Bitarteko digitalen erabilerarekin lotutako eskubideak

17. artikulua. Intimitaterako eta datuen babeserako eskubidea.

1. Bitarteko telematikoak erabiltzean eta lan-prestazioa gailu automatikoen bidez kontrolatzean intimitaterako eta datuen babeserako eskubidea behar bezala bermatzen dela ziurtatu beharko da, Datu Pertsonalak Babesteko eta Eskubide Digitalak Bermatzeko abenduaren 5eko 3/2018 Lege Organikoan aurreikusitako baldintzetan, eta erabilitako bitartekoen egokitasun-, premia- eta proportzionaltasun-printzipioen arabera.

2. Enpresak ezin izango du eskatu langilearen jabetzako gailuetan programak edo aplikazioak instalatzea, ezta gailu horiek urrutiko lana egiteko erabiltzea eskatu ere.

3. Enpresek gailu digitalak erabiltzeko irizpideak ezarri beharko dituzte, intimitatea babesteko gutxieneko estandarrak gordez betiere, Konstituzioak eta legeek aitorturiko erabilera sozialekin eta eskubideekin bat eginda. Langileen legezko ordezkariak parte hartu beharko dute plana prestatzen.

Hitzarmen edo akordio kolektiboetan zehaztu ahal izango da nola erabili ahal izango dituzten langileek, arrazoi pertsonalengatik, enpresak urrutiko lana egiteko beren esku jarritako ekipamendu informatikoak, bitarteko horien erabilera sozialak eta urrutiko lanaren berezitasunak kontuan hartuta.

18. artikulua. *Deskonexio digitalerako eskubidea.*

1. Urrutiko lana egiten dutenek, batez ere telelanean, lan-ordutegitik kanpo deskonexio digitalerako eskubidea dute, abenduaren 5eko 3/2018 Lege Organikoaren 88. artikuluan ezarritako baldintzetan.

Deskonexioa bermatzeko enpresak duen betebeharrak berekin dakar atsedenaldietan enpresako eta laneko komunikazio-bitarteko teknologikoen erabilera mugatzea, eta errespetatu beharko ditu lanaldiaren gehieneko iraupena eta aplikatu beharreko lege- edo hitzarmen-araudian lanaldiari dagokionez ezarritako edozein muga eta neurri.

2. Enpresak, aldez aurretik langileen ordezkariari entzunda, langileei zuzendutako barne-politika bat landuko du —baita zuzendaritza-postuetan daudenei zuzenduta ere—, zeinean definituko baitira deskonexio-eskubidea egikaritzeko modalitateak, batetik, eta neke informatiborako arriskua ekiditeko tresna teknologikoak zentzuz erabiltzeko prestakuntza eta sentsibilizaziorako ekintzak, bestetik. Bereziki zainduko da deskonexio digitalerako eskubidea lana oso-osorik edo partez urrutitik egiten den kasuetan, eta tresna teknologikoak laneko helburuekin bere bizitokian darabiltzan enpleguarekin kasuan ere.

Lan-hitzarmen edo -akordio kolektiboek bitarteko eta neurri egokiak ezarri ahal izango dituzte, urrutiko lanean deskonexiorako eskubidea benetan gauzatzen dela eta lanaldia behar bezala antolatzen dela bermatzeko, atsedenaldiak bermatzearekin bateragarria izan dadin.

6. atala. *Eskubide kolektiboak*

19. artikulua. *Urrutiko lana egiten duten pertsonen eskubide kolektiboak.*

1. Urrutiko lana egiten duten langileek eskubide kolektiboek baliatzeko eskubidea izango dute, atxikita dauden zentroko gainerako langileen eduki eta irismen berarekin.

Ondorio horietarako, negoziazio kolektiboak urrutiko lana egiten duten langileen eskubide kolektiboen erabilera bermatzeko baldintzak ezarri ahal izango ditu prestazioaren berezitasunak kontuan hartuta, betiere urrutiko lana egiten duen langilearen eta enpresako establezimenduan lanean diharduenaren arteko tratu- eta aukera-berdintasunaren printzipioa erabat errespetatuz.

2. Enpresak langileen legezko ordezkariari beren ordezkaritza-jarduera garatzeko behar dituzten elementuak jarri beharko dizkie eskura, besteak beste, enpresan erabiltzen diren komunikazio eta helbide elektronikoetarako sarbidea, eta iragarki-taula birtuala ezarri beharko du, hori urrutiko lana egiteko moduarekin bateragarria denean.

Ziurtatu beharko da ez dagoela oztoporik urrutiko langileen eta haien legezko ordezkarien eta gainerako langileen arteko komunikaziorako.

3. Bermatu beharko da urrutiko lana egiten duten langileek eraginkortasunez parte har dezaketela beren legezko ordezkariak edo gainerako langileek beren lan-interesen alde antolatutako edo deitutako jardueretan; bereziki bermatuko da modu presentzialean parte hartu ahal izango dutela legezko ordezkariak aukeratzeko hauteskundeetan botoa emateko eskubidea egikaritzeko.

IV. KAPITULUA

Urrutiko lana dela-eta enpresak antolatzeko, zuzentzeko eta kontrolatzeko dauzkan ahalmenak

20. artikulua. *Datuen babeseta eta informazioaren segurtasuna.*

1. Enpresak langileen legezko ordezkarien parte-hartzearekin batera datuen babesari buruzko legediaren esparruan ezarritako jarraibideak bete beharko dituzte urrutiko lanean diharduten langileek.

2. Enpresak informazioaren segurtasunari buruz berariaz ezarritako jarraibideak bete beharko dituzte urrutiko lanean diharduten langileek, enpresak jarraibide horiek legezko ordezkariari jakinarazi ondoren.

21. artikulua. *Ekipamendu edo tresna informatikoak erabiltzeko eta kontserbatzeko baldintzak eta jarraibideak.*

Enpresan ekipamendu edo tresna informatikoei buruz ezarritako erabilera- eta kontserbazio-baldintzak eta -jarraibideak bete beharko dituzte langileek, betiere, kasuan-kasuan, negoziazio kolektiboan ezarritako baldintzen arabera.

22. artikulua. *Enpresaren kontrol-ahalmenak.*

Langileak laneko bere betebeharrak betetzen dituela egiaztatzeko zaintza eta kontrolerako neurririk ustez egokienak har ditzake enpresak, horren barne dela baliabide telematikoen erabilera, langilearen duintasunari zor zaion begirunea zainduz, eta, hala dagokionean, desgaitasuna duten langileen egiazko gaitasuna kontuan harturik.

Lehenengo xedapen gehigarria. *Urrutiko lana negoziazio kolektiboan.*

1. Hitzarmen edo akordio kolektiboek alderdi hauek ezarri ahal izango dituzte, beren eremuko jarduera zehatzaren espezifikotasuna kontuan hartuta: urrutiko lanaren bidez bete daitezkeen lanpostuak eta funtzioak identifikatzea; modalitate horretan sartzeko eta lan-jarduera garatzeko baldintzak; urrutiko lanaren gehieneko iraupena; urrutiko lanari buruzko akordioan eduki gehigarriak jasotzea, eta arautu beharrekotzat jotzen diren gainerako gai guztiak.

2. Hitzarmen edo akordio kolektiboek alderdi hauek arautu ahal izango dituzte: gutxieneko lanaldi presentzial bat urrutiko lanean; enpresako lokaletan lanera itzultzeko aukera baliatzea; erreferentziazko ehuneko edo aldi hori errege lege-dekretu honetan finkatutakoa baino txikiagoa izatea, lan-jarduera gauzatzeko modalitate hau «erregulartzat» jotzearen ondoretarako; prestakuntza-kontratuetan lan presentzialaren ehunekoa bertan aurreikusitakoaz bestelakoa izatea, betiere adingabeekin egiten ez badira; eta deskonexiorako eskubidearen modulazioaren aparteko inguruabarrak.

Bigarren xedapen gehigarria. *Administrazio publikoen zerbitzuan diharduten lan-kontratupeko langileak.*

Errege lege-dekretu honetan jasotako aurreikuspenak ez zaizkie aplikatuko administrazio publikoen zerbitzuko lan-kontratupeko langileei; izan ere, arlo horretan, berariazko araudia izango dute.

Hirugarren xedapen gehigarria. *COVID-19aren eragin ekonomiko eta sozialari aurre egiteko presako eta ezohiko neurrien martxoaren 17ko 8/2020 Errege Lege Dekretuaren 6. artikulua indaraldia luzatzea.*

MECUIDA Plana arautzen duen martxoaren 17ko 8/2020 Errege Lege Dekretuaren 6. artikulua 2021eko urtarrilaren 31ra arte egongo da indarrean.

Laugarren xedapen gehigarria. *Lan-istripuak eragindako kontingentzia profesionaltzat hartzea osasun-zentroetan edo zentro soziosanitarioetan lan egiten duten langileek alarma-egoeran SARS-CoV2 birusaz kutsatua izatearen ondorioz hartutako gaixotasunak.*

1. Osasunaren Mundu Erakundeak nazioarteko pandemia deklaratu zuenetik, eta osasun-agintariek COVID-19k eragindako osasun-krisiari aurre egiteko hartutako prebentzio-neurri guztiak kendu arte, osasun-zentroetan edo zentro soziosanitarioetan lan egiten duten eta dagokien erregistroan inskribatuta dauden langileek sortzen dituzten

Gizarte Segurantzako prestazioak laneko istripuen ondoriozko prestaziotzat hartuko dira, baldin eta langileok, beren lanbidean zihardutela eta osasun-zerbitzuak eta zerbitzu soziosanitarioak ematen zituzten bitartean SARS-CoV2 birusaren arriskuaren eraginpean egonda, birusa hartu badute, eta laneko arriskuen prebentzioko eta laneko osasuneko zerbitzuek hala egiaztatzen badute, Gizarte Segurantzaren Lege Orokorren testu bateginaren 156.2.e) artikuluan eskatzen diren baldintzak betetzen direla iritzita (urriaren 30eko 8/2015 Legegintzako Errege Dekretuaren bidez onartu zen testu bategin hori).

2. Kutsatu izana eta gaixotasuna pasatu izana dagokion lan-istripuaren partearen bidez egiaztatuko da, zeina erreferentziako aldiaren barruan igorria izan beharko baita.

3. Gaixotasunaz kutsatu eta horren ondorioz hilez gero hurrengo bost urteak igaro baino lehen, lan-istripuztat joko da heriotza, Gizarte Segurantzaren Lege Orokorren testu bateginaren 217.2 artikuluan xedatutakoaren arabera.

Bosgarren xedapen gehigarria. *Gizarte Segurantzako erakunde kudeatzaileen, autonomia-erkidegoen eta Osasun Kudeaketarako Institutu Nazionalaren arteko lankidetzaz hitzarmenak, aldi baterako ezintasuna kontrolatzeko eta jarraipena egiteko.*

Gizarte Segurantzako erakunde kudeatzaileek autonomia-erkidegoekin eta Osasun Kudeaketarako Institutu Nazionalarekin aldi baterako ezintasuna kontrolatzeko eta jarraipena egiteko sinatutako lankidetzaz hitzarmenetan, autonomia-erkidegoekin eta Osasun Kudeaketarako Institutu Nazionalak garatu beharreko jarduerak finantzatzeko aurreikusitako zenbateko osora arteko aurrerakina xedatu ahal izango da.

Hori egiteko, aurreko paragrafoan aipatutako hitzarmenak formalizatu baino lehen, Ministroen Kontseiluak baimena eman beharko du. Helburu horrekin, Inklusioko, Gizarte Segurantzako eta Migrazioetako Ministerioaren titularrak, Ogasun Ministerioaren txostena jaso ondoren, dagokion proposamena egingo dio Ministroen Kontseiluari.

Hitzarmen horietan, eta hitzarmen horietan bakarrik, ez da aplikatuko Aurrekontuen Lege Orokorren 47. artikuluan 1. apartatuan xedatutakoa, gastuaren konpromisoa hartzen den ekitaldian bertan gastuak egiten hasi beharri dagokionez.

Seigarren xedapen gehigarria. *«UEFA Women's Champions League 2020» txapelketako finalari aplikatuko zaion zerga-araubidea.*

Bat. «UEFA Women's Champions League 2020» txapelketako finalaren entitate antolatzailearen eta bertan parte hartzen duten taldeen zerga-araubidea:

«UEFA Women's Champions League 2020» txapelketako finala antolatuko duen entitateak eta bertan parte hartzen duten taldeek Espainiako lurraldean eratzen dituzten pertsona juridikoek sozietatearen gaineko zergaren kargatik salbuetsita edukiko dituzte ekitaldian zehar lortzen dituzten errentak, zuzenean lotuta badaude ekitaldi horretan aritzearekin.

Aurreko paragrafoan ezartzen dena ez-egoiliarren errentaren gaineko zergan ere aplikatuko zaie «UEFA Women's Champions League 2020» txapelketako finala antolatuko duen entitateak eta bertan parte hartzen duten taldeek Espainiako lurraldean eratzen dituzten establezimendu iraunkorrek lortzen dituzten errentei, zuzenean lotuta badaude ekitaldi horretan aritzearekin.

«UEFA Women's Champions League 2020» txapelketako finala antolatuko duen entitateak eta bertan parte hartzen duten taldeek «UEFA Women's Champions League 2020» txapelketako finala dela-eta establezimendu iraunkorrik gabe lortzen dituzten errentak salbuetsita egongo dira, zuzenean lotuta badaude ekitaldi horretan aritzearekin.

Bi. Entitate antolatzaileei edo ekitaldietan parte hartzen duten taldeei zerbitzuak ematen dizkieten pertsona fisikoen zerga-araubidea:

1. Ez dira hartuko Espainian lortutako errentatzat egoitza Espainian ez duten pertsona fisikoek entitate antolatzaileari edo talde parte-hartzaileei «UEFA Women's Champions League 2020» txapelketako finalaren harira ematen dizkieten zerbitzuengatik

jasotzen dituzten errentak, baldin eta errentak zuzenean lotuta badaude ekitaldi horretan aritzearekin.

2. «UEFA Women's Champions League 2020» txapelketako finala jokatzeko Espainiako lurraldera joan eta ondorioz pertsona fisikoen errentaren gaineko zergaren zergadun bihurtzen diren pertsona fisikoek ez-egoiliarren errentaren gaineko zerga ordaintzea hautatu ahal izango dute, azaroaren 28ko 35/2006 Legeak (pertsona fisikoen errentaren gaineko zerga arautzen duenak eta sozietateen gaineko zerga, ez-egoiliarren errentaren gaineko zerga eta ondarearen gaineko zerga partzialki aldatzen dituenak) 93. artikuluan ezartzen duenarekin bat etorritik eta bertan jartzen diren baldintzekin.

Hiru. «UEFA Women's Champions League 2020» txapelketako finala jokatzeko inportatzen diren salgaien aduana-araubidea eta zerga-araubidea:

1. Oro har, «UEFA Women's Champions League 2020» txapelketako finala jokatzeko inportatzen diren salgaien aduana-araubidea arau hauetan ezartzen da: Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2013ko urriaren 9ko (EB) 952/2013 Erregelamendua, Batasunaren Aduana Kodea ezartzen duena, eta aplikatu beharreko gainerako aduana-legeria.

2. Aurrekoa alde batera utzi gabe, Batasunaren Aduana Kodeak 251. artikuluan ezartzen duenarekin eta Aldi Baterako Inportazioaren Itunak (Istanbul, 1990eko ekainaren 26a) 7. artikuluan ezartzen duenarekin bat etorritik, apartatu honen 1. zenbakian aipatzen diren salgaiak, aldi baterako inportazioaren aduana-araubidean sartzen badira, araubide horretan gehienez ere 24 hilabetez egon ahal izango dira sartzen direnetik; nolahi ere, araubidea bertan behera geratuko da «UEFA Women's Champions League 2020» txapelketako finala jokatzeko den urtearen ondoko urteko abenduaren 31n.

3. Zerga Administrazioako Estatu Agentziako Aduanen eta Zerga Berezien Sailari baimena ematen zaio hirugarren zenbaki honetan xedatzen dena betetzeko behar diren neurri guztiak hartzeko.

Lau. Balio erantsiaren gaineko zerga:

1. Salbuespena ezartzen da Balio Erantsiaren gaineko Zergaren abenduaren 28ko 37/1992 Legeak 119 bis artikuluan 2. zenbakian xedatzen duena aplikatzeko: «UEFA Women's Champions League 2020» txapelketako finala dela-eta egiten diren eragiketen ondorioz zergaren kuotak jasaten edo ordaintzen dituzten enpresaburuei eta profesionali, egoitza Batasunean ez dutenei, ez zaie eskatuko elkarrekikotasunik itzulketetan.

2. Salbuespena ezartzen da abenduaren 28ko 37/1992 Legeak 164. artikuluan 1. apartatuko 7. zenbakian xedatzen duena aplikatzeko: egoitza ez Batasunean, ez Kanarietan, ez Ceutan, ez Melillan ez duten enpresaburuek eta profesionalak eta egoitza Batasunekoan antzeko elkarri laguntzeko tresnaren bat hitzartuta dagoen estatu batean dutenek ez dute edukiko ordezkaririk izendatu beharrik lege horretan ezartzen diren betebeharrak betetzeko.

3. Egoitza zergaren aplikazio-eremuan ez duten enpresaburuek eta profesionalak, subjektu pasiboak badira eta kuotak jasaten edo ordaintzen badituzte «UEFA Women's Champions League 2020» txapelketako finalarekin lotutako eragiketak egiteagatik, eskubidea edukiko dute likidazioaldi bakoitza amaitutakoan kuota horiek itzul diezazkieten.

Enpresaburu eta profesional horien likidazioaldia hil naturala da. Hil bateko aitorten-likidazioa hurrengo hileko lehen 20 egun naturaletan aurkeztu behar dute. Hala ere, urteko azken likidazioaldiko aitorten-likidazioa urtarrileko lehenengo hogeita hamar egun naturaletan aurkeztu beharko da.

Aurreko paragrafoan ezartzen denak ez dakar berekin enpresaburu eta profesional horiek zergaren erregistro-liburuak Zerga Administrazioako Estatu Agentziaren Egoitza Elektronikoen bidez arteztu behar izatea (Balio Erantsiaren gaineko Zergaren Erregelamendua, 62.6 artikulua; erregelamendu hori abenduaren 29ko 1624/1992 Errege Dekretuaren bidez onartu zen).

Zenbaki honetan xedatzen dena honako hauei ere aplikatuko zaie: ekitaldia antolatzen duen entitateari, bertan parte hartzen duten taldeei eta aurreko 1. zenbakian aipatzen diren pertsona juridikoei.

Hala ere, egoitza zergaren aplikazio-eremuan ez duten enpresaburuei eta profesionalei, baldin eta abenduaren 28ko 37/1992 Legearen 119. edo 119 bis artikuluan ezartzen diren baldintzak betetzen badituzte, artikulua horietan eta zergaren erregelamenduaren 31. eta 31 bis artikuluetan arautzen den prozeduraren bidez itzuliko zaizkie jasandako kuotak (erregelamendu hori 1624/1992 Errege Dekretuaren bidez onartu zen).

4. Eskubideen erabateko salbuespena duen aldi baterako inportazioaren araubidean —aurreko hirugarren apartatuan aipatutakoan— dauden ondasunekin egindako eragiketei zergaren legeak 24. artikuluan xedatzen duena aplikatuko zaie.

5. Zergaren legeak 9. artikuluan 3. apartatuko g) letran aipatzen duen epealdia aurreko hirugarren apartatuko 2. puntuan ezartzen dena izango da «UEFA Women's Champions League 2020» txapelketako finalean aldi batez erabiltzen diren ondasunetarako.

6. Zergaren legeak 70. artikuluan bigarren apartatuan ezartzen duen erregela ez zaie aplikatuko apartatu honen 1. puntuko zerbitzuei kasu honetan: «UEFA Women's Champions League 2020» txapelketako finala dela-eta entitate antolatzaileak edo bertan parte hartzen duten taldeek eratu duten eta egoitza Espainian duen pertsona juridiko batek ematen baditu eta zerbitzuen funtsa ekitaldi horren antolaketa, sustapena edo babesa bada.»

Zazpigarren xedapen gehigarria. *Balio erantsiaren gaineko zergaren zerga-tasa, COVID-19aren ondorioei aurre egiteko beharrezkoak diren ondasunen Europar Batasunaren barruko entreegi, inportazioei eta eskurapenei aplikatuko zaiena.*

Ekonomiaren eta enpleguaren aldeko premiazko neurri osagarrien apirilaren 21eko 15/2020 Errege Lege Dekretua indarrean sartzetik 2020ko urriaren 31ra arte, balio erantsiaren gaineko zergaren ehuneko 0ko tasa aplikatuko zaie errege lege-dekretu honen eranskinean aipatzen diren ondasunen Europa barruko entreegi, inportazioei eta eskurapenei, baldin eta horien hartzaileak zuzenbide publikoko erakundeak, klinikak edo ospitaleak badira edo Balio Erantsiaren gaineko Zergari buruzko abenduaren 28ko 37/1992 Legearen 20. artikuluan hirugarren apartatuan aipatzen diren gizarte-izaerako entitate pribatuak badira. Eragiketa horiek salbuetsitako eragiketa gisa dokumentatuko dira fakturan.

Lehenengo xedapen iragankorra. *Errege lege-dekretua indarrean sartzean zeuden urrutiko lan-egoerak.*

1. Errege lege-dekretu hau oso-osorik aplikatuko zaie bera argitaratu aurretik indarrean dauden eta urrutiko zerbitzuak emateko baldintzei buruzko hitzarmen edo akordio kolektiboen bidez araututa dauden lan-harremanei, hitzarmen edo akordio horiek indarra galtzen duten unetik aurrera.

Aurreko apartatuan aipatutako hitzarmenek edo akordioek ez badute iraupen-eperik aurreikusten, arau hau oso-osorik aplikatuko da *Estatuko Aldizkari Ofizialean* argitaratu eta urtebete igaro ondoren, salbu eta alderdi sinatzaileek berariaz epe luzeagoa adosten badute; epe hori, gehienez, hiru urtekoa izan ahal izango da.

2. Inolaz ere, ezin izango da, errege lege-dekretu hau aplikatzearen ondorioz, konpentsatu, xurgatu edo desagertu urrutiko zerbitzuak lehenagotik ematen zituzten pertsonak baliatzeko zeuzkaten eskubide edo baldintza onuragarriagoetatik edozein, zeinak jasoko baitira urrutiko lanari buruzko akordioan, 7. artikuluan ezarritakoari jarraituz.

3. Errege lege-dekretu honen II. kapituluko bigarren atalean araututako urrutiko lanari buruzko akordioa hiru hilabeteko epean formalizatu beharko da, errege lege-dekretu hau kasuan kasuko lan-harremanari aplikatu behar zaionetik kontatzen hasita. Epe berean egokitu edo aldatu beharko dira errege lege-dekretu hau argitaratzen den egunean indarrean dauden urrutiko lanari buruzko akordio indibidualak, hitzarmen edo akordio kolektiboetatik ez datozenak.

Bigarren xedapen iragankorra. *Administrazio publikoen zerbitzuan diharduten lan-kontratupeko langileak.*

Bigarren xedapen gehigarrian aurreikusitako araudia onetsi arte, administrazio publikoen zerbitzuan diharduten lan-kontratupeko langileentzat indarrean jarraituko du Langileen Estatutuaren Legearen testu bateginaren 13. artikuluan aurreikusitakoak, errege lege-dekretu hau indarrean jarri aurretik indarrean zegoen idazketarekin bat.

Hirugarren xedapen iragankorra. *Urrutiko lana, COVID-19a dela-eta osasun arloan hartutako euste-neurri gisa.*

Martxoaren 17ko 8/2020 Errege Lege Dekretuaren 5. artikulua aplikatuz salbuespenez ezarritako urrutiko lanari, edo COVID-19a dela-eta osasun arloan hartutako euste-neurrien ondorioz ezarritakoari, lan-araudi arrunta aplikatuko zaie neurri horiek indarrean jarraitzen duten bitartean.

Nolanahi ere, urrutiko lana egiteko behar diren bitartekoak, ekipamenduak, erremintak eta kontsumigarriak hornitu beharko dituzte enpresek, bai eta beharrezko mantentze-lanak egin ere.

Hala badagokio, negoziazio kolektiboak ezarriko du nola konpentsatu behar diren urrutiko lan horrek langileari eragindako gastuak, halakorik badago eta dagoeneko konpentsatu ez badira.

Laugarren xedapen iragankorra. *Errege lege-dekretu hau indarrean jarri aurretik abiarazitako eta ebazpen espresik eman ez den bizitzeko gutxieneko diru-sarrera aitortzeko prozedurei aplikatu beharreko araubidea.*

Errege lege-dekretu hau indarrean jarri aurretik ebazpen espresik eman ez zaien bizitzeko gutxieneko diru-sarrera aitortzeko prozedurei ondoren ezartzen dena aplikatuko zaie.

1. Ebazteko eta jakinarazteko epea sei hilabetekoa izango da, Bizitzeko Gutxieneko Diru Sarrera ezartzen duen maiatzaren 29ko 20/2020 Errege Lege Dekretuaren 25.3 artikuluan aurreikusitakoaren arabera, nahiz eta errege lege-dekretu hau indarrean jartzen den egunean hiru hilabete igaroak izan eskabidea aurkeztu zenetik. Horretarako, ebazpen espresik eman gabe igarotako aldia kontuan hartuko da 25.3 artikuluan ezarritako sei hilabeteak zenbatzeko.

2. Xedapen iragankor hau indarrean jartzean bizitzeko gutxieneko diru-sarreraren prestazio ekonomikoa aitortzeko prozedura zein egoeratan dagoen alde batera utzita, interesdunek kalteberatasun-baldintza betetzen dutela egiaztatuko da; baldintza hori, izan ere, prestazioa izapidetzen jarraitu ahal izateko bete beharreko betekizun gisa ezarrita dago maiatzaren 29ko 20/2020 Errege Lege Dekretuaren 7.1.b) artikuluan. Betekizun hori egiaztatuta ez badago, prozedura izapidetzen jarraitzea ezinezkoa dela adierazten duen ebazpena emango da.

Ebazpen horren aurka, aurretiazko administrazio-erreklamazioa jarri ahal izango da Gizarte Segurantzako prestazioen arloan, Lan Arloko Jurisdikzioa arautzen duen urriaren 10eko 36/2011 Legearen 71. artikuluan ezarritakoaren arabera; erreklamazio horren xedea mugatuko da prozedurak aurrera jarraitzeko aukera ezagutzera, aipatutako 7.1.b) artikuluan ezarritako kalteberatasun-betekizuna betetzen delako. Beraz, aurretiazko erreklamazioa baiesteak ondorio bakarra izango du: administrazio-izapidearekin jarraitu ahal izateko bidea ematea.

Prozedurarekin jarraitzeak ez du eragotziko eskaera ezeztatua izatea, baldin eta erakunde kudeatzaileak 7.1.b) artikuluan aurreikusitako kalteberatasun-betekizuna ez betetzea dakarten beste egiaztapen batzuk egiten baditu.

Azken xedapenetako lehena. *Abuztuaren 4ko 5/2000 Legegintzako Errege Dekretuaren bidez onartutako Lan-arloko arau-hauste eta zehapenei buruzko Legearen testu bategina aldatzea.*

Abuztuaren 4ko 5/2000 Legegintzako Errege Dekretuak onetsitako Lan-arloko arau-hausteei eta zehapenei buruzko Legearen testu bateginaren 7. artikulua 1. apartatua aldatzen da, eta honela geratzen da idatzita:

«1. Lan-kontratua idatziz ez formalizatzea, baldintza hori exigitu daitekeenean edo langileak eskatu duenean, edo urrutiko lanari buruzko akordioa ez formalizatzea legez eta hitzarmenez aurreikusitako baldintzen eta betekizunen arabera».

Azken xedapenetako bigarrena. *Lan Arloko Jurisdikzioa arautzen duen urriaren 10eko 36/2011 Legea aldatzea.*

Lan Arloko Jurisdikzioa arautzen duen urriaren 10eko 36/2011 Legea aldatzen da, eta honela geratzen da idatzita:

Bat. Bigarren liburuko II. tituluaren barruko V. kapituluaren 4. ataleko izenburua aldatzen da, eta honela geratzen da idatzita:

«4. atala. Mugikortasun geografikoa, lan-baldintzen funtsezko aldaketak, urrutiko lana, eta ekonomia, teknika, antolaketa edo ekoizpeneko arrazoiak bitarteko edo ezinbesteko arrazoiak medio kontratua etetea eta lanaldia murriztea».

Bi. 138 bis artikulua gehitzen da, eta honela geratzen da idatzita:

«138 bis artikulua. *Urrutiko lanerako irispideari, hura aldatzeari eta presentzialera itzultzeari buruzko erreklamazioen izapidetzea.*

1. Urrutiko lanerako irispideari, hura aldatzeari eta presentzialera itzultzeari buruzko erreklamazioetarako prozedurak arau hauek bete beharko ditu:

a) Langileak hogeit hamar egun baliaduneko epea izango du lan-arloko epaitegian demanda aurkezteko, enpresak jakinarazten dionetik hark egindako proposamenarekin ados ez dagoela edo proposamenari uko egiten diola.

b) Jurisdikzio organoak presazko txostena eskatu ahal izango dio Laneko eta Gizarte Segurantzako Ikuskatzaitzari; horretarako, demandaren eta harekin batera dauden dokumentuen kopia igorriko dio. Txostena langileak egindako proposamenari buruz enpresak jakinarazitako ezezko edo desadostasunari buruzkoa izango da, baita gainerako inguruabarrei buruzkoa ere.

c) Prozedura presazkoa izango da, eta lehentasunez izapidetuko da. Ikustaldi-ekitaldia ezarri beharko da demanda onartu eta hurrengo bost egunetan. Epaia hiru eguneko epean emango da. Ebazpen horren aurka ezin izango da errekurtsorik jarri, salbu eta kalte-ordain bat emateko uzia metatu denean, eta kalte-ordain horren zenbatekoa dela-eta erregutze-errekurtsioa jar badaiteke; kasu horretan, erabakia betearazlea izango da epaia ematen denetik.

2. Urrutiko lanari buruzko erreklamazioaren arrazoiak loturaren bat duenean familia, lana eta bizitza pertsonala bateragarri egiteko eskubidea, legean zein hitzarmen kolektiboan aitortutakoa, egikaritzearekin, 139. artikuluan ezarritako prozedura bete beharko da».

Azken xedapenetako hirugarrena. *Urriaren 23ko 2/2015 Legegintzako Errege Dekretuaz onartutako Langileen Estatutuaren Legearen testu bategina aldatzea.*

Urriaren 23ko 2/2015 Legegintzako Errege Dekretuaz onartutako Langileen Estatutuaren Legearen testu bategina aldatzen da, eta honela geratzen da idatzita:

Bat. Aldatu egiten da 13. artikulua, eta honela geratzen da idatzita:

«13. artikulua. *Urrutiko lana.*

Langileek urrutiko lana egin ahal izango dute Urrutiko Lanaren irailaren 22ko 28/2020 Errege Lege Dekretuan aurreikusitako baldintzetan».

Bi. Aldatu egiten da 23. artikulua 1. apartatuko a) letra, eta honela geratzen da idatzita:

«a) Azterketetara aurkezteko beharrezko baimenak jasotzeko; eta titulu akademiko edo titulu profesionalen bat lortzeko ikasketak erregularatasunez egiten ari bada, lan-txanda eta urrutiko lana eskuratzea aukeratzeko lehentasuna ere badu, enpresako araubidea txandetakoa bada eta postua edo eginkizunak bateragarriak badira lan egiteko modu horrekin».

Hiru. Aldatu egiten da 37. artikulua 8. apartatua, eta honela geratzen da idatzita:

«8. Genero-indarkeriaren edo terrorismoaren biktima diren langileek babeserako edo gizarte-laguntza osoa eraginkortasunez jasotzeko eskubidea izango dute; baita lanaldia murriztekoa, soldata proportzioan jaitsita, edota lanaldia berrantolatzekoa ere, lan-ordutegia egokituz, lan-ordutegi malgua izanez, edo enpresan lanaldia antolatzeako erabiltzen diren beste modu batzuek baliatuz. Era berean, beren lana guztiz edo partzialki urrutitik egiteko edo egiteari uzteko eskubidea izango dute, sistema hori ezarrita badago, betiere zerbitzuak emateko modalitate hori bateragarria bada pertsonak betetzen dituen lanpostuarekin eta eginkizunekin.

Eskubide horiek egikaritu ahalko dira hitzarmen kolektiboetan, enpresaren eta langileen legezko ordezkarien arteko akordioetan, edo enpresaren eta kaltetutako langileen arteko akordioetan kasu zehatz horietarako ezarritakoarekin bat. Hitzarmen kolektiboetan edo akordioetan eskubideak egikaritzeko baldintzei buruz ezer xedatu ez bada, aurreko zenbakian zehaztutako arauak aplikatuko dira, desadostasunak konpontzeari buruzkoak barne».

Azken xedapenetako laugarrena. *Aurrekontuen azaroaren 26ko 47/2003 Lege Orokorra aldatzea.*

Beste paragrafo bat eransten zaio Aurrekontuen azaroaren 26ko 47/2003 Legearen 54. artikulua 2. apartatuari, h) paragrafoa. Aldaketak errege lege-dekretu hau indarrean jartzen denetik aurrera izango du eragina eta haren indarraldia zehaztugabea da, eta honela dio:

«h) Jarduera uzteagatiko babes-sistemara bideratutakoak».

Azken xedapenetako bosgarrena. *Sinadura Elektronikoari buruzko abenduaren 19ko 59/2003 Legea aldatzea.*

Sinadura Elektronikoari buruzko abenduaren 19ko 59/2003 Legearen 13. artikulua 6. apartatua gehitzen zaio, eta honela geratzen da idatzita:

«6. Ekonomia Gaietako eta Transformazio Digitaleko Ministerioaren titularraren agindu bidez zehaztuko dira ziurtagiri kualifikatu baten eskatzailearen nortasuna egiaztatzeke aplikatu beharreko baldintza eta betekizun teknikoak eta, hala

badagokio, beste ezaugarri espezifiko batzuk, presentzia fisikoaren pareko segurtasuna ematen duten beste identifikazio-metodo batzuk erabiliz».

Azken xedapenetako seigarrena. *Jokoa Arautzeko maiatzaren 27ko 13/2011 Legearen 13/2011 lehenengo xedapen iragankorra aldatzea.*

Jokoa Arautzeko maiatzaren 27ko 13/2011 Legearen lehenengo xedapen iragankorraren lehen paragrafoa aldatzen da, eta honela geratzen da idatzita:

«Jokoaren Batzorde Nazionalerako aurreikusitako eskumenak Kontsumo Ministerioko Jokoa Antolatzeko Zuzendaritza Nagusiak egikarituko ditu, lege honen 49. artikuluan aipatzen diren tasen kudeaketarekin eta bilketarekin lotutakoak izan ezik, horiek Zerga Administrazioako Estatu Agentziak egikarituko baititu».

Azken xedapenetako zazpigarrena. *Merkatuen eta Lehiaren Batzorde Nazionala sortzeko ekainaren 4ko 3/2013 Legea aldatzea.*

Merkatuen eta Lehiaren Batzorde Nazionala sortzeko ekainaren 4ko 3/2013 Legea aldatzen da, eta honela geratzen da idatzita:

Bat. Bigarren xedapen gehigarriaren 3. apartatua honela geratzen da idatzita:

«3. Ordenamendu juridikoko edozein arauk Jokoaren Batzorde Nazionalari egiten dizkion aipamenak Kontsumo Ministerioko Jokoa Antolatzeko Zuzendaritza Nagusiari egiten zaizkiola ulertuko da, hark ordeztu baitu eta haren eskumenak bere gain hartu, betiere hamargarren xedapen gehigarrian ezarritako baldintzetan».

Bi. Hamargarren xedapen gehigarria honela geratzen da idatzita:

«Hamargarren xedapen gehigarria. *Kontsumo Ministerioko Jokoa Antolatzeko Zuzendaritza Nagusiak eta Zerga Administrazioako Estatu Agentziak beren gain hartzen dituzten jokoaren arloko eginkizunak.*

Kontsumo Ministerioko Jokoa Antolatzeko Zuzendaritza Nagusiak bere gain hartuko ditu Jokoa Arautzeko maiatzaren 27ko 13/2011 Legeak desagertutako Jokoaren Batzorde Nazionalari esleitzen dizkion xedea, eginkizunak eta eskumenak, aipatutako legearen 49. artikuluan aipatzen diren tasen kudeaketarekin eta bilketarekin lotutakoak izan ezik, horiek Zerga Administrazioako Estatu Agentziak egikarituko baititu».

Azken xedapenetako zortzigarrena. *Trenbide Sektorearen irailaren 29ko 38/2015 Legea aldatzea.*

Trenbide Sektorearen irailaren 29ko 38/2015 Legea aldatzen da, eta hogeita batgarren xedapen gehigarria gehitzen zaio; honela geratzen da idatzita:

«Hogeita batgarren xedapen gehigarria. *Trenbide-operazioen arloko salbuespenak larrialdi-egoeretan.*

Trenbide Segurtasuneko Estatu Agentziako zuzendariari baimena ematen zaio, bere eskumenen esparruan, lizentzien, ziurtagirien, gaikuntzen edo baimenen titularrei edo eskatzaileei ofizioz salbuespen espezifikoak eman diezaien trenbide-jardueraren arloan Europar Batasuneko araudiak arautzen ez dituen eremuetan aplikatzekoa den araudia ez betetzeko, baldin eta ustekabeko egoera larriak edo premia operatibo larriak gertatzen badira eta baldintza hauek guztiak betetzen badira:

- a) Egoera edo behar horiei modu egokian aurre egin ezin izatea aplikatu beharreko baldintzak betez;
- b) Behar izanez gero, segurtasuna bermatzea arintze-neurriak aplikatuz;

c) Merkatuko baldintzen edozein motatako balizko desitxuratzea arintzea, ahal den neurrian, salbuespena ematearen ondorioz;

d) Salbuespenaren irismena eta iraupena behar-beharrezkoa denera mugatuta egotea, eta salbuespena diskriminaziorik eragin gabe aplikatzea.

Era berean, salbuespen horiek onartu ahal izango dira, baldin eta aurreko paragrafoan aipatutako baldintza guztiak betetzen badira, eta interesdunek alde aurretik behar bezala arrazoitutako eskaera egiten badute, non ustekabeko premiazko inguruabarrak edo premiazko beharrezan operatiboak zehaztuko baitituzte, eta jarduteko segurtasun-maila baliokidea ezartzea ahalbidetzen duten neurriak proposatu».

Azken xedapenetako bederatzigarrena. *Administrazio Publikoen Administrazio Prozedura Erkidearen urriaren 1eko 39/2015 Legea aldatzea.*

Administrazio Publikoen Administrazio Prozedura Erkidearen urriaren 1eko 39/2015 Legearen azken xedapenetako zazpigarrena aldatzen da, eta honela geratzen da idatzita:

«Azken xedapenetako zazpigarrena. *Indarrean jartzea.*

Lege hau *Estatuko Aldizkari Ofizialean* argitaratu eta urtebetera jarriko da indarrean. Hala ere, ahalordetzeen erregistro elektronikoiari, erregistro elektronikoiari, enplegatu publiko gaituen erregistroari, Administrazioaren sarbide-puntu nagusi elektronikoiari eta artxibo elektronikoi bakarrari buruzko xedapenek 2021eko apirilaren 2tik aurrera izango dituzte ondorioak».

Azken xedapenetako hamargarrena. *Ekonomiaren arloan eta osasun publikoa babesteko presako neurri batzuk hartzen dituen martxoaren 10eko 6/2020 Errege Lege Dekretua aldatzea.*

Ekonomiaren arloan eta osasun publikoa babesteko presako neurri batzuk hartzen dituen martxoaren 10eko 6/2020 Errege Lege Dekretuaren bosgarren artikulua aldatzen da, eta honela geratzen da idatzita:

«Bosgarren artikulua. *COVID-19 birusaren ondorioz langileak bakartuta edo kutsatuta egon diren aldiak edo haiek bizi diren edo lantokia duten udalerritik irteteko dituzten mugak lan-istripuarekin parekatutako egoeratzat hartzea salbuespen gisa.*

1. Osasun publikoa babesteko, salbuespena eginez, lan-istripuarekin parekatutako egoeratzat hartuko dira COVID-19 birusaren ondorioz langileak bakartuta edo kutsatuta egon diren aldiak, Gizarte Segurantzako sistemaren aldi baterako ezintasunagatiko prestazio ekonomikoari lotutako kontuetarako soilik, salbu eta frogatzen bada langilea lana egitean kutsatu dela gaixotasunaz urriaren 30eko 8/2015 Legegintzako Errege Dekretuaz onartutako Gizarte Segurantzaren Lege Orokorraren testu bategineko 156. artikuluan ezarritako baldintzetan; kasu horretan, lan-istriputzat hartuko da.

Salbuespenez, babes hori emango zaie COVID-19ak eragindako osasun-krisialdia kudeatzeko alarma-egoera deklaratzeko duen martxoaren 14ko 463/2020 Errege Dekretua aplikatzen ez den jardueretan zerbitzuak emateko beren udalerritik beste batera joan behar duten langileei ere, baldin eta agintari eskudunak erabaki badu langile horiek bizilekua duten udalerrira edo enpresak lantokia —langilearen bizilekuaz bestelakoa— duen udalerrira pertsonak sartzea edo hartatik pertsonak irtetea mugatzea, agintari eskudunak berariaz ukatu badie langile horiei lekualdatzeko aukera, langileok ezin badute beren lana telematikoki egin zerbitzuak ematen diharduten enpresari edo langileei berei egotzi ezin zaizkien arrazoiengatik eta langileok ez badute beste prestazio publikorik jasotzeko eskubiderik. Dena

delako udalerrira sartzeko edo hartatik irteteko murrizketak hasten direnetik aurrera izango ditu ondorioak neurriak, eta beharrezkoa izango da baja-agiria izatea.

Langileak bizilekua edo enpresak lantokia duen herria mugatzeko akordioa eta lekualdatzeko aukera ukatu izana egiaztatzeko, bizilekuko udalak edo, kasua bada, mugatzeak ukitutako lantokiak emandako ziurtagiria dagokion osasun-zerbitzu publikoko organoan aurkeztu beharko da.

Era berean, lana telematikoki egiteko ezintasuna enpresaren ziurtagiri baten bidez egiaztatuko da, edo, norberaren konturako langileen kasuan, erantzukizunpeko adierazpen baten bidez, osasun-zerbitzu publikoko organo berean aurkeztuta.

Bizilekua lantokia dagoen udalerritik kanpo duten besteren konturako langileen kasuan, aurreko paragrafoan aurreikusitakoaz gain, honako hauek egiaztatu beharko dira:

- a) Langilearen bizilekua, dagokion errolda-ziurtagiriaren bidez.
- b) Langileak mugatzearen eraginpeko udalerriko lantokian egiten duela lan, enpresaren ziurtagiri egokiaren bidez.
- c) Enpresak ez duela lantokia itxi, enpresaren ziurtagiri egokiaren bidez.

2. Salbuespenezko prestazio horren iraupena baja-agiriak eta dagokion alta-agiriak zehaztuko dute.

Agintari eskudunak erabaki badu, martxoaren 14ko 463/2020 Errege Dekretua indarrean jarri aurretik, langileek bizilekua duten udalerriko edo zerbitzuak ematen dituzten enpresak lantokia duen udalerriko irteerak edo sarrerak mugatzea, eta langileak martxoaren 29ko 10/2020 Errege Lege Dekretuaren 1. artikuluan aipatzen diren besteren konturako langileak badira, baja-agiri bat emango da, mugikortasuna mugatzearen hasiera-datatik aurrerako ondorioak dituen, eta alta-agiri bat, 2020ko martxoaren 29tik aurrerako ondorioak dituen. Martxoaren 29ko 10/2020 Errege Lege Dekretuaren bidez, berreskuratzeko baimen ordaindu bat arautzen da besteren kontura diharduten eta funtsezko zerbitzuak ematen ez dituzten langileentzat, COVID-19aren kontrako borrokan biztanleriaren mugikortasuna murrizteko asmoz.

Norberaren konturako langileak edo autonomoak badira, eta martxoaren 14ko 463/2020 Errege Dekretua indarrean jarri aurretik hartutako murrizketak mugatu egiten badu beren bizilekua duten udalerritik irtetea edo, bizilekua beste batean izanda, udalerrian sartzea mugatuta badute eta, ondorioz, beren jarduera egitea erabat eragozten bazaie, prestazioa jasotzeko eskubideak baja-agirian jasotako mugatzea hasten den egunetik hura amaitu arte iraungo du, eta ezin izango du iraun alarma-egoera amaitzen den egunetik aurrera.

Aldi baterako ezintasunagatiko sorospen hori bateraezina da jaso diren soldatekin eta Gizarte Segurantzaren beste edozein prestazio ekonomiko jasotzeko eskubidearekin, kontingentzia arruntengatiko edo profesionalengatiko aldi baterako ezintasuna barne. Kasu horietan, artikulua honetan aurreikusitako subsidioa ez den Gizarte Segurantzaren prestazioa jasoko da.

Aurreko paragrafoan aurreikusitakoaren ondorioetarako, langileak osasun-zerbitzu publikoko dagokion organoari aurkeztu beharko dio soldatarik jasotzen ez duela egiaztatzen duen enpresaren ziurtagiria.

3. Gertaera eragilea izan den egunean Gizarte Segurantzako edozein araubidetan alta emanda dagoen norberaren edo besteren konturako langileak sor dezake prestazio hau jasotzeko eskubidea.

4. Gertaera eragilearen data langilea bakartzea, haren mugimenduak murriztea edo haren gaixotasuna zehaztea erabakitzen den eguna izango da, nahiz eta baja-agiria data horren ondoren egin».

Azken xedapenetako hamaikagarrena. *Bizitzeko Gutxieneko Diru Sarrera ezartzen duen maiatzaren 29ko 20/2020 Errege Lege Dekretua aldatzea.*

Bat. Aldatu egiten dira 7. artikulua 1. eta 2. apartatuak, eta honela geratzen dira idatzita:

«7. artikulua. *Errenta eskuratzeko betekizunak.*

1. Onuradun guztiek, bizikidetzaren unitate batean egon edo ez, betekizun hauek bete beharko dituzte:

a) Espainian legezko eta benetako bizilekua izatea, eta hura eskabidea aurkeztu aurreko urtean zehar, gutxienez, etenik gabe eta modu jarraituan eduki izana izatea. Epe hori ez da eskatuko honako hauei dagokienez:

1.a Jaiotzagatik, adopzioagatik, adopzio aurreko zaintzagatik edo familia-harrera iraunkoragatik bizikidetzaren unitatean sartutako adingabeak.

2.a Gizakien salerosketaren eta sexu-esplotazioaren biktimak.

3.a Genero-indarkeriaren biktima diren emakumeak.

Prestazio horretarako eskubideari eustearen ondoretarako, pertsona batek Espainian ohiko bizilekua duela joko da —atzerriko egonaldiak izan arren—, baldin eta urte naturalean egonaldi horiek laurogeita hamar egun naturaletik gorakoak ez badira edo behar bezala justifikatutako gaixotasun-kausak ekarri badute Espainiako lurraldetik kanpora joatea.

b) Kalteberatasun ekonomikoko egoeran egotea, errenta, diru-sarrera edo ondare nahikorik ez izateagatik 8. artikuluan ezarritakoaren arabera.

c) Erregelamenduz zehazten diren eta indarrean dauden pentsio eta prestazio publikoak —horietarako eskubidea izan badezakete— eskatu izana. Nolanahi ere, salbuetsita egongo dira ordainsari sozialak, gizarteratzeko gutxieneko errentak edo autonomia erkidegoek emandako antzeko gizarte laguntzak.

2. 4.1.b) artikuluan aipatzen diren onuradunek, eskabidea egiten duten egunean 30 urtetik beherakoak badira, Espainian izan beharko dute legezko eta benetako bizilekua, eta egiaztatu beharko dute modu independentean bizi izan direla adierazitako dataren aurreko hiru urteetan, gutxienez.

Pertsona bat modu independentean bizi izan dela ulertuko da, baldin eta egiaztatzen badu eskabidea aurkeztu aurreko hiru urteetan ez dela bizi bere gurasoen, tutoreen edo harreragileen bizilekuan, eta aldi horretan gutxienez hamabi hilabetez, modu jarraituan nahiz etenekin, altan egon bada Gizarte Segurantzaren sistema osatzen duen edozein araubidetan, Estatuko Klase Pasiboena barne, edo Gizarte Segurantzako Norberaren Konturako Langileen edo Autonomoen Araubide Bereziaren ordezkotako gizarte-aurreikuspeneko mutualitate batean.

Betekizun hori ez zaie eskatuko genero-indarkeriaren biktima izateagatik ohiko bizilekua utzi duten pertsonari, banantze- edo dibortzio-izapideak hasi dituztenei edo erregelamendu bidez zehaztu daitezkeen beste inguruabar batzuetan daudenei».

Bi. Aldatu egiten dira 19. artikulua 4., 5., 6. eta 7. apartatuak, eta 8. apartatua gehitzen zaio, eta honela geratzen dira idatzita:

«4. Bizikidetzaren unitatea dagoela egiaztatzeko, familia-liburua, erregistro zibilaren ziurtagiria eta udal-erroldean etxebizitza berean inskribatutakoei buruz dauden datuak aurkeztu beharko dira. Ondorio horietarako, Gizarte Segurantzako Institutu Nazionalak Estatistikako Institutu Nazionalaren udal-errolak koordinatzeko datu-baserako irispidea izango du, eskatutako baldintzak betetzen direla egiaztatzeko.

Hala ere, hartatik ezin bada ondorioztatu datu horiek prestazioaren eskabidean jasotako datuekin bat datozeela, kasu bakoitzean eskatutako aldiaren erroldatze-

ziurtagiri historikoa eta kolektiboa aurkezteko eskatuko da, bizikidetz-unitateko kideak bizi diren edo bizi izan diren bizilekuei buruzkoak, udalak emanak Toki Erakundeen Biztanleriari eta Lurralde Mugaketari buruzko Erregelamenduaren 83.3 artikuluan ezarritakoaren arabera.

Estatistikako Institutu Nazionaletik lortutako datuak eta, hala badagokio, aipatutako errola-ziurtagiria ere baliagarriak izango dira 6.2.c) artikuluan aipatzen den bizikidetz-unitatea dagoela egiaztatzeke, edo 4.1.b) artikuluan aipatzen den eskatzailea bakarrik bizi dela edo kide ez den bizikidetz-unitate batekin batera bizi dela egiaztatzeke.

Aurreko paragrafoetan aurreikusitakoaren arabera udal-eroldari buruzko datuen ondorioetarako, ez da beharrezkoa izango eskatzailearen bizilekuan erroldatutako pertsonen baimena izatea.

Izatezko bikotea osatu izana egiaztatzeke, bikoteak bizilekua duen tokiko autonomia-erkidegoan edo udalean hartarako berariaz den erregistroren batean inskribatu izanaren ziurtagiria aurkeztu beharko da, edota bikotea eratu izana jasotzen duen dokumentu publiko bat. Bai aipatutako inskripzioa, bai kasuko dokumentu publikoa formalizatu izana prestazioaren eskabidea aurkezten den eguna baino bi urte lehenagotik eginak izan beharko dira, gutxienez.

Banantze- edo dibortzio-izapideen hasiera, edo horien existentzia, demanda aurkeztuz edo dagokion ebazpen judizialaren bidez egiaztatuko da.

5. Estatistikako Institutu Nazionalak emandako datuen bidez egiaztatuko da gutxienez hiru urtez modu independentean bizi izan dela gurasoen, tutoreen edo harreragileen bizilekua ez den beste batean, 7.2 artikuluan aurreikusitakoaren arabera, edo, kasua bada, errola-ziurtagiri historiko eta kolektiboa, zeinetan eskatzailearen bizilekuan aldi horretan erroldatutako pertsona guztiak jasoko baitira, 4. apartatuan aurreikusitakoarekin bat etorritik.

Udal-eroldari buruzko datuen ondorioetarako, aurreko zenbakian aurreikusitakoarekin bat etorritik, ez da eskatzailearen bizilekuan erroldatutako pertsonen baimenik beharko.

6. Genero-indarkeriaren biktima izatearen baldintza egiaztatzeke, Genero-indarkeriaren aurka babes integrala emateko abenduaren 28ko 1/2004 Lege Organikoaren 23. artikuluan ezarritako bideetatik edozein erabili ahal izango da.

Gizakien salerosketaren eta sexu-esplotazioaren biktimaren izaera egiaztatzeke, biktima horiei arreta integrala emateaz arduratzen diren zerbitzu publikoek edo gizarte-zerbitzuek txosten bat egin beharko dute; bestela, erregelamendu bidez zehazten den beste edozein egiaztatze-bide erabili ahal izango da.

7. Bizitzeko gutxieneko diru-sarreraren prestazio ekonomikoa eskuratzeko eta mantentzeko errege lege-dekretu honetan diru-sarrerekin eta ondarearekin loturik ezarritako betekizunak erakunde kudeatzaileak egiaztatuko ditu, Zerga Administrazioako Estatu Agentziatik eta Nafarroako eta Euskal Autonomia Erkidegoko lurralde historikoetako zerga-ogasunetatik bitarteko telematikoen bidez jasotako informazioaren arabera. Horretarako, ogasun publiko horietan egiaztapen- edo kontrol-jarduera hori egiten den ekitaldiaren aurreko ekitaldiari buruz dagoen informazioa hartuko da erreferentziatzat, edo, halakorik ezean, administrazio publiko horietan dagoen informazio eguneratuena.

Eskabidean, interesdun bakoitzak berariaz emango dio baimena hura izapidetzen ari den administrazioari haren zerga-datuak eskura ditzan Zerga Administrazioako Estatu Agentziatik, autonomia-erkidegoetako organo eskudunetatik, Nafarroako Foru Ogasunetik edo Euskal Autonomia Erkidegoko foru aldundietatik eta Higiezinaren Katastroaren Zuzendaritza Nagusitik, Tributuei buruzko abenduaren 17ko 58/2003 Lege Orokorraren 95.1.k) artikuluaaren arabera edo, hala badagokio, aplikatzekoa den foru-araudiaren arabera.

Aurreko paragrafoan xedatutakoa ez da eragozpena izango zerga-datuak lagatzeko, legez aurreikusita baitago Gizarte Segurantzaren prestazioak lortzeko eta baliatzeko iruzurrak aurkitzen laguntzeko kasuetan (Tributuei buruzko abenduaren

17ko 58/2003 Lege Orokorraren 95. artikulua 1.c) apartatua edo, hala badagokio, aplikatzeko den foru-araudia).

8. Eskatzaileari ez zaio inoiz eskatuko Gizarte Segurantzaren Administrazioak bere kabuz ezagutu behar dituen gertaerak, datuak edo inguruabarrak egiaztatzeko, hala nola onuradunak Gizarte Segurantzaren sistemari dagokionez zer egoeratan dagoen edo bizikidetzaren unitateko kideek Gizarte Prestazio Publikoen Erregistroan jasota dagoen beste prestazio ekonomiko bat jasotzen duen».

Hiru. Aldatu egiten da 25. artikulua, eta honela geratzen da idatzita:

«25. artikulua. *Izapidetzea.*

1. Prestazioaren eskabidea jaso ondoren, organo eskudunak, hura onartu aurretik, egiaztatuko du ea aurkeztutako eskabidean adierazitako datuen arabera bakarrik bizi diren onuradunek edo bizikidetzaren unitate bateko kide direnek 7.1.b) artikuluan aurreikusitako kalteberatasunaren betekizuna betetzen duten.

Ez onartzeko ebazpenaren aurka, zeina 30 eguneko epean eman beharko baita, Gizarte Segurantzako prestazioen arloko alde aurreko administrazio-erreklamazioa aurkeztu ahal izango da, Lan Arloko Jurisdikzioa arautzen duen urriaren 10eko 36/2011 Legearen 71. artikuluan ezarritakoaren arabera. Erreklamazio horren xedea ez-onartzearen arrazoiak arduratzea baino ez da izango.

Eskabidea onartzeak ez du eragotziko hura ezetsia izatea, baldin eta, prozedura bideratu bitartean, erakunde kudeatzaileak 7.1.b) artikuluan aurreikusitako kalteberatasun-betekizuna ez dela bete egiaztatzen duten egiaztapen berriak egiten baditu.

2. Eskaera izapidetzeko onartu ondoren, administrazio-prozeduraren instrukzioa hasiko da, prestazioa aitortzeko erabakigarriak diren baldintzak betetzen direla egiaztatzeko.

3. Gizarte Segurantzako Institutu Nazionalak ebazpena emango du, eta ebazpen hori eskatzaileari jakinaraziko dio, eskabidea erregistroan sartu eta gehienez ere sei hilabeteko epean.

Epe hori iragan eta esanbidezko ebazpenik jakinarazi ez bada, ezetsi egin dela ulertuko da.

4. Eskaera egin ondoren interesdunak ez badu aurkeztu 24.2 artikuluan aurreikusitako erantzukizunpeko adierazpenean eskatutako dokumentazioa, erakunde kudeatzaileak hori egin dezan eskatuko dio ebazpena eman aurretik. Kasu horretan, prozedura gehienez ere hiru hilabetez eten egingo da. Epe hori igaro eta eskatutako dokumentazioa aurkeztu ez badu, prozedura iraungi egingo da».

Lau. Aldatu egiten da 33. artikulua, eta honela geratzen da idatzita:

«33. artikulua. *Onuradunen betebeharrak.*

1. Bizitzeko gutxieneko diru-sarreraren titularrek betebeharrak hauek izango dituzte prestazioa jasotzen duten bitartean:

a) Beharrezko dokumentazioa eta informazio zehatza ematea, betekizunak egiaztatzeko eta prestazioa jasotzen jarraitzeko, bai eta jakinarazpenak eta komunikazioak jasotzen direla bermatzeko ere.

b) Prestazioa aldatzea, etetea edo azkentzea ekar dezakeen edozein aldaketa edo egoeraren berri ematea, horiek gertatu eta hogeita hamar egun naturaleko epean.

c) Titular horiengan edo bizikidetzaren unitateko beste edozein kiderengan eragina duen eta udal erroldan egiten den edozein bizileku- edo egoera-aldaketaren berri ematea, aldaketa gertatu eta hogeita hamar egun naturaleko epean.

d) Ez zegozkien prestazioen zenbatekorik jasoz gero, zenbateko hori itzultzea.

e) Erakunde kudeatzaileari jakinaraztea, aldez aurretik, titularrak eta bizikidetz-unitateko kideek atzerrira egindako irteerak, urte natural bakoitzean laurogeita hamar egun natural baino gehiagoz, jarraitua izan ala ez, eta, hala badagokio, Espainiako lurraldean ez dagoela justifikatzea, 7.1.a) artikulua azken paragrafoan aurreikusitakoaren arabera.

f) Urtero pertsona fisikoen errentaren gaineko zergari dagokion aitortpena aurkeztea.

g) Lanean ari ez badira eta adinez nagusiak edo adingabeko emantzipatuak badira, prestazioa ematen duen ebazpena jakinarazi eta hurrengo sei hilabeteetan enplegu-eskatzaile gisa inskribatuta daudela egiaztatzea, kasu hauetan izan ezik:

1.a Ikasketa arautuak egiten egotea eta 28 urtetik beherakoa izatea. Hala badagokio, onuradunak 28 urte betetzen dituen egunean hasiko da enplegu-eskatzaile gisa inskribatuta dagoela egiaztatzeko sei hilabeteko epea.

2.a Mendekotasuna duten pertsonen zaintzaileen Gizarte Segurantza arautzen duen maiatzaren 11ko 615/2007 Errege Dekretuan ezarritakoaren arabera hitzarmen berezia izenpetua izatea.

3.a Ezintasun iraunkor absolutuagatiko edo baliaezintasun handiagatiko kotizaziopeko pentsioa, kotizazio gabeko baliaezintasunagatiko pentsioa edo kotizaziopeko erretiroagatiko pentsioa jasotzen aritzea, edo 65 urte beteta izatea.

4.a Desgaitasun bat izatea, gutxienez ehuneko 65eko graduan.

5.a Mendetasun-egoera aitortua izatea, Autonomia pertsonala sustatzeari eta mendetasuna duten pertsonak zaintzeari buruzko abenduaren 14ko 39/2006 Legean xedatutakoaren arabera.

Enplegu-eskatzailearen egoera egiaztatzeko, administrazio eskudunak horretarako emandako agiria aurkeztu beharko da, edo, bestela, erakunde kudeatzaileak horretarako gaitutako bitarteko elektronikoak erabili beharko dira.

h) Bizitzeko gutxieneko diru-sarreraren prestazioa laneko errentekin edo jarduera ekonomikoarekin bateragarri eginez gero 8.4 artikuluan aurreikusitakoaren arabera, bateragarritasun hori eskuratzeko eta mantentzeko ezarritako baldintzak betetzea.

i) Inklusioa, Gizarte Segurantzako eta Migrazioetako Ministerioak sustatzen dituen inklusio-estrategietan parte hartzea, 28.1 artikuluan aurreikusitakoetan, ezartzen diren baldintzetan.

j) Erregelamenduz ezar daitekeen beste zeinahi betebeharrak betetzea.

2. Bizikidetz-unitatea osatzen duten pertsonen betebeharrak hauek izango dituzte:

a) Titularraren heriotzaren berri ematea.

b) Administrazioari jakinaraztea emandako prestazioaren amaiera desitxuratzen duen edozein gertaera.

c) Urtero pertsona fisikoen errentaren gaineko zergari dagokion aitortpena aurkeztea.

d) Aurreko zenbakiak titularrari ezartzen dizkion betebeharrak betetzea, eta titularrak, arrazoia edozein dela ere, ez dituenak betetzen.

e) Lanean ari ez badira eta adinez nagusiak edo adingabeko emantzipatuak badira, prestazioa ematen duen ebazpena jakinarazi eta hurrengo sei hilabeteetan enplegu-eskatzaile gisa inskribatuta daudela egiaztatzea, aurreko zenbakian titularrantzat adierazitako salbuespen eta egiaztapen modu berberekin.

f) Bizitzeko gutxieneko diru-sarreraren prestazioa laneko errentekin edo jarduera ekonomikoarekin bateragarri eginez gero 8.4 artikuluan aurreikusitakoaren arabera, bateragarritasun hori eskuratzeko eta mantentzeko ezarritako baldintzak betetzea.

g) Inklusioko, Gizarte Segurantzako eta Migrazioetako Ministerioak sustatzen dituen inklusio-estrategietan parte hartzea, 28.1 artikuluan aurreikusitakoetan, ezartzen diren baldintzetan.

h) Erregelamenduz ezar daitekeen beste zeinahi betebeharrak betetzea».

Bost. Lehenengo xedapen ira6gankorra aldatzen da, eta honela geratzen da idatzita:

«Lehenengo xedapen iragankorra. *Bizitzeko gutxieneko diru-sarreretarako prestazio ekonomiko iragankorrak 2021eko abenduaren 31ra arte.*

1. Gizarte Segurantzako Institutu Nazionalak, 2020. urtean zehar, bizitzeko gutxieneko diru-sarreraren prestazio iragankorra aitortuko die beren ardurapean duten seme-alaba edo adingabe bakoitzeko Gizarte Segurantzako sistemak diru-esleipena egiten dien egungo onuradunei, baldin eta, errege lege-dekretu hau indarrean jartzen den egunean, hurrengo apartatuetan azaltzen diren betekizunak betetzen badituzte eta bizitzeko gutxieneko diru-sarrera iragankorraren zenbatekoa haiek jasotzen duten diru-esleipenaren zenbatekoa beste edo handiagoa bada.

2. Prestazio iragankorra jasotzeko betekizunak honako hauek izango dira:

a) Desgaitasunik gabeko edo ehuneko 33tik beherako desgaitasuna duen seme-alaba edo adingaberen bat bere ardurapean izateagatik diru-esleipen baten onuraduna izatea.

b) Bizikidetzaren unitate bateko kidea izatea. Unitate hori honako hauek soilik osatuko dute: desgaitasunik gabeko edo ehuneko 33tik beherako desgaitasuna duen seme-alaba edo adingaberen bat bere ardurapean izateagatik diru-esleipen baten onuraduna denak, beste gurasoak —elkarrekin bizi badira—, eta seme edo alabaren bat ardurapean izateagatik esleipen hori eragin duten ardurapeko seme-alabek edo adingabeek.

c) Aurreko apartatuan aipatutako bizikidetzaren unitatea kalteberatasun ekonomikoko egoeran egotea, nahikoa ondare, errenta edo diru-sarrera ez izateagatik errege lege-dekretu honen 8. artikuluan ezarritakoaren arabera.

d) Jasotzen den diru-esleipena edo horien guztien batura, esleipenak bat baino gehiago badira, bizitzeko gutxieneko diru-sarreraren prestazioaren zenbatekoa baino txikiagoa izatea.

3. Gizarte Segurantzako Institutu Nazionalak, halaber, bizitzeko gutxieneko diru-sarreraren prestazio iragankorra aitortuko du, baldintza hauek betetzen direnean:

a) Desgaitasunik gabeko edo ehuneko 33tik beherako desgaitasuna duen seme-alaba edo adingaberen bat bere ardurapean izateagatik diru-esleipen baten onuraduna izatea.

b) Estatistikako Institutu Nazionalak azterketa- eta analisi-helburuetarako Zerga Administrazioako Estatu Agentziari aldizka lagatzen dion biztanleriari buruzko datu-baseetan ageri den bizikideen guztizko kopurua 2.b) apartatuan aurreikusitako bizikidetzaren unitateko kideen kopurua baino handiagoa denean, 3. apartatu honetan aurreikusitako ondorioetarako baino ez, bizikidetzaren unitatea honako hauek osatuko dute soilik: desgaitasunik gabeko edo ehuneko 33tik beherako desgaitasuna duen seme-alaba edo adingaberen bat bere ardurapean izateagatik diru-esleipen baten onuraduna denak, beste gurasoak —elkarrekin bizi badira— eta seme edo alabaren bat ardurapean izateagatik esleipen hori eragin duten ardurapeko seme-alabek edo adingabeek.

c) Aurreko apartatuan aipatutako bizikidetzaren unitatea kalteberatasun ekonomikoko egoeran egotea, nahikoa ondare, errenta edo diru-sarrera ez izateagatik errege lege-dekretu honen 8. artikuluan ezarritakoaren arabera.

Betiere, gainera, bizikide guztien errenten eta diru-sarreraren baturak ez badu gainditzen bizikidetza-unitate bat izanez gero legokiekeen errenta bermatuaren hileko zenbatekoa, errege lege-dekretu honetan ezarritakoaren arabera.

d) Gizarte Segurantzako sistemak ardurapeko seme-alaba edo adingabe bakoitzeko egiten duen diru-esleipena —edo, diru-esleipen bat baino gehiago badira, horien guztien batura— apartatu honetan ezartzen den prestazio iragankorraren zenbatekoa baino txikiagoa izatea.

4. Egiaztatzeko 2. apartatuko b) letran eta 3. apartatuko b) letran eta c) letraren bigarren paragrafoan aurreikusitakoa betetzen dela, eta horretarako baino ez, Zerga Administrazioako Estatu Agentziak, Estatistikako Institutu Nazionalaren alde aurreko baimenarekin eta interesdunen baimenik gabe, etxeetako pertsona multzoari buruzko informazioa lagako du, biztanleriaren datu-baseetan jaso, Estatistikako Institutu Nazionalak Zerga Administrazioako Estatu Agentziari azterketak eta analisiak egiteko aldizka lagatzen dion eta eskuragarri dagoen hori. Inklusioko, Gizarte Segurantzako eta Migrazioetako Ministerioko Inklusioko eta Gizarte Aurreikuspeneko Helburu eta Politiken Idazkaritza Nagusiak informazio hori bakarrik erabiliko du bizitzeko gutxieneko diru-sarreraren prestazioa xedapen iragankor honetan ezarritako baldintzetan jasotzeko eskubidea duten onuradunak zehazteko behar diren jarduketak egiteko.

5. Egiaztatzeko 2.c) eta 3.c) apartatuetan ezarritakoa betetzen dela, eta horretarako baino ez, 2.b) eta 3.b) apartatuetan deskribatutako bizikidetza-unitateen diru-sarrerei eta ondareari buruz behar beharrezkoa den informazioa eskatuko dio Gizarte Segurantzako Institutu Nazionalak Zerga Administrazioako Estatu Agentziari, eta hark bidali egingo dio, haren bitartez zehaztu ahal izateko zein diren bizitzeko gutxieneko diru-sarrerak xedapen iragankor honetan ezarritako baldintzen arabera jasotzeko eskubidea duten onuradunak. Informazio hori adierazitako helbururako eta Zerga Administrazioako Estatu Agentziaren eta Gizarte Segurantzako Institutu Nazionalaren arteko informazio-trukerako baino ez da erabiliko, interesdunen baimena eskatu beharrik gabe.

6. Baldin eta 2.b) eta 3.b) apartatuetan deskribatutako bizikidetza-unitateek bizilekua Nafarroako Foru Komunitatean edo Euskal Autonomia Erkidegoan badute, ulertuko da aurreko paragrafoan Zerga Administrazioako Estatu Agentziari buruz egindako aipamena Nafarroako eta Euskal Autonomia Erkidegoko lurralde historikoetako zerga-ogasunei buruzkoa dela, hurrenez hurren. Kasu horietan, prestazioak aitortzeko, kasuan kasuko foru lurraldeetako zerga ogasunek hura aitortzeko behar den informazioa bidali beharko dute.

7. Bizitzeko gutxieneko diru-sarreraren prestazio iragankorrak bateraezinak izango dira desgaitasunik gabeko edo ehuneko 33tik beherako desgaitasuna duen ardurapeko seme-alaba edo adingabe bakoitzeko diru-esleipenarekin, eta prestazio hori etenda geratuko da haiek indarrean dauden bitartean.

8. Gizarte Segurantzako Institutu Nazionalak jakinarazpen bat bidaliko die xedapen iragankor honen 2. eta 3. apartatuetan xedatutako betekizunak betetzen dituzten onuradunei jakinarazteko ebazpena eman dela eta, haren bidez, aitortzen zaiela kasuko prestazio iragankorrerako eskubidea, batetik, eta prestazio hori jasotzearen eta ordura arte beren ardurapeko seme-alaba edo adingabeengatik jaso duten diru-esleipenaren artean aukeratzeko eskubidea, bestetik.

9. Kasuko prestazio iragankorrari buruzko ebazpena jakinarazi eta hogeita hamar egun naturaleko epean, interesdunak baliatu ahal izango du bere ardurapeko seme-alaba edo adingabe bakoitzeko diru-esleipena kobratzen jarraitzea aukeratzeko duen eskubidea. Aukera horrek kasuko prestazio iragankorraren ondorio ekonomikoen datatik aurrera izango ditu ondorioak, eta, hala badagokio, dagokion erregularizatze ekonomikoa egingo da.

Aukera-eskubidea ez badu adierazitako epean baliatzen, kasuko prestazio iragankorra jasotzea aukeratzen duela ulertuko da.

10. Behin prestazio iragankorrerako eskubidea aitortuta, bizikidetza-unitatea aldatzen bada, errege lege-dekretu honetan aurreikusitakoa aplikatuko da jakinarazteko betebeharrari, betekizunak betetzeari eta prestazioa berrikusteari dagokienez.

Nolanahi ere, prestazio iragankorraren zenbatekoa 2021eko urtarrilaren 1etik aurrerako ondorioekin eguneratuko da, aurreko ekitaldiko urteko diru-sarrera konputagarriak erreferentziatzat hartuta. Aurreko ekitaldiko diru-sarrera konputagarrien aldaketak prestazioa azkentzea eragiten badu, diru-sarrera horiei dagokien urtearen hurrengo urteko urtarrilaren 1etik aurrera izango ditu ondorioak aldaketa horrek. Bestela, ardurapeko seme-alaba edo adingabe bakoitzeko diru-esleipena berriz jasotzen hasiko da, baldin eta prestazio horren onuradun izateko betekizunak betetzen jarraitzen bada.

Prestazio iragankorrerako eskubidea bizitzeko gutxieneko diru-sarreraren prestazioaren eskaera ebazten den egunean iraungiko da, edo, hala badagokio, haren ondorio ekonomikoen egunean, hura geroagokoa bada. Ondorio ekonomikoen data lehenagokoa bada eta bizitzeko gutxieneko diru-sarreraren prestazioaren zenbatekoa prestazio iragankorrarena baino handiagoa bada, dagokion erregularizazioa egingo da.

11. 2022ko urtarrilaren 1etik aurrera, prestazio iragankorra bizitzeko gutxieneko diru-sarreraren prestazio bilakatuko da, baldin eta errege lege-dekretu honetan ezarritako betekizunak betetzen badira eta interesdunak 2021eko abenduaren 31 baino lehen aurkezten badu Gizarte Segurantzako Institutu Nazionalak horretarako eskatzen dion dokumentazioa.

Kalteberatasun-egoera zehazteko, bizikidetza-unitatea osatzen duten kide guztien ondarea, errenta eta diru-sarrerak hartuko dira kontuan, hain zuzen, arau honen 6. artikuluan aurreikusitako moduan osatutako bizikidetza-unitateko kideenak.

Bestela, ardurapeko seme-alaba edo adingabe bakoitzeko diru-esleipena berriz jasotzen hasiko da, baldin eta prestazio horren onuradun izateko betekizunak betetzen jarraitzen bada.

12. Ardurapeko seme-alaba edo adingabe bakoitzeko Gizarte Segurantzaren sistemak egiten duen diru-esleipenaren onuradunek, baldin eta prestazio iragankorretako bakarra ere aitortzeko ebazpena jakinarazi ez bazaie eta xedapen iragankor honen 2. edo 3. apartatuan aurreikusitako betekizunak betetzen badituzte, Gizarte Segurantzako Institutu Nazionalan eskatu ahal izango dute prestazio hori aitortzeko eskubidea aitortuz gero, errege lege-dekretu hau indarrean jartzen den egunetik aurrera izango ditu ondoreak, baldin eta 2020ko abenduaren 31 baino lehen aurkezten bada. Bestela, ondore ekonomikoak eskabidea aurkeztu eta hurrengo hilaren lehen egunetik aurrera izango dira.

13. Era berean, Gizarte Segurantzako Institutu Nazionalak, 2020ko abenduaren 31ra arte, bizitzeko gutxieneko diru-sarreraren prestazioa aitortu ahal izango die autonomia-erkidegoek ezarritako gizarteratze-errentetako edo oinarritzko errentetako baten onuradunei. Horretarako, autonomia-erkidegoek, baldin eta onuradunen datuak Gizarte Segurantzako Institutu Nazionalari bidaltzeko adostasuna lortu badute prestazioa aitortzearen ondoretarako, Institutu horri jakinaraziko dizkiote onuradun izan daitezkeen pertsonak identifikatzeko eta prestazioa eskuratzeko betekizunak egiaztatzeko beharrezkoak diren datuak, informazio-trukerako erabilgarri dauden protokolo telematikoen bidez; informazio horren barruan egon beharko da kasuko autonomia erkidegoak eginiko ziurtagiria, zeinaz egiaztatuta geratuko da 6. artikuluan ezarritakoaren arabera bizikidetza-unitate bat eratzen dela, errege lege-dekretu honen 4. eta 5. artikuluetan eta 7. artikuluan aipatzen diren betekizunak betetzen direla; eta eskatzaileak eskura dituela baldintza horiek betetzen dituela frogatzen duten agiri guztiak, errege lege-dekretu honen 8. artikuluan aipatzen den kalteberatasun ekonomikoari dagokiona izan ezik, hori Gizarte Segurantzako Institutu Nazionalak aztertuko baitu. Ziurtagiri

hori nahikoa izango da erakunde kudeatzaileak baldintza horiek betetzat jo ditzan, hargatik eragotzi gabe autonomia-erkidegoek aipatutako institutuari dokumentazio guztia igortzeko duten betebeharra, gehienez ere sei hilabeteko epean, 2021eko urtarrilaren 1etik aurrera kontatuta, edo edozein erreklamazio ebazteko eskatzen dionean.

Dokumentazioa egiaztatzeko ziurtagiria ematen bada eta, gerora, bidegabetzat jotzen den eta ordaindutako zenbatekoa berreskuratzerik ez dagoen prestazio bat —egiaztapen horretan oinarritua— aitortzen bada, eragindako kalteak ziurtagiria eman duen autonomia-erkidegoaren kontura izango dira.

Gizarte Segurantzako Institutu Nazionalak ebazitako espedienteak autonomia-erkidegoei jakinaraziko zaizkie ezarritako informatika-protokoloen bidez.

14. Xedapen hau aplikatzeko, 2020ko maiatzaren 29tik aurrera hasi ahal izango dira prestazioa martxan jartzeko beharrezkoak diren eragiketa teknikoak egiten, errege lege-dekretu honen 11.1 artikuluan ezarritakoaren arabera».

Sei. Bigarren xedapen iragankorra aldatzen da, eta honela geratzen da idatzita:

«Bigarren xedapen iragankorra. *Eskabideak aurkeztea.*

Prestazio ekonomikoa jasotzeko eskabideak 2020ko ekainaren 15etik aurrera aurkeztu ahal izango dira. Eskabidea 2021eko urtarrilaren lehen baina lehen aurkezten bada, ondorio ekonomikoek 2020ko ekainaren 1era arteko atzeraeragina izango dute, baldin eta egiaztatzen bada data horretan eskuratzeko betekizun guztiak betetzen zirela. Egun horretan betekizunak betetzen ez badira, betekizunak betetzen diren hilaren hurrengoaren lehen egunean finkatuko dira ondorio ekonomikoak.

Eskaera 2020ko abenduaren 31 eta gero aurkezten bada, eskabidea aurkeztu eta hurrengo hilaren lehen egunean finkatuko dira ondorio ekonomikoak, errege lege-dekretu honen 11.1 artikuluan aurreikusitakoaren arabera».

Azken xedapenetako hamabigarrena. *Ekonomiaren suspertzea eta enplegua bultzatzeko premiazko neurrien uztailaren 3ko 25/2020 Errege Lege Dekretua aldatzea.*

Ekonomiaren suspertzea eta enplegua bultzatzeko premiazko neurrien uztailaren 3ko 25/2020 Errege Lege Dekretua aldatzen da, eta honela geratzen da idatzita:

Bat. Aldatu egiten da 44. artikulua 1. apartatua, eta honela geratzen da idatzita:

«1. Dirulaguntzak kudeatzeko, erakunde laguntzaile batek edo batzuek esku hartu ahal izango dute; erakunde horiek azaroaren 17ko 38/2003 Legearen 13. eta 15. artikuluetan ezarritako betekizunak eta betebeharrak bete beharko dituzte, bai eta hor xedatzen diren zereginak burutu ere, eta lege horren 16. artikuluan xedatutakoa betez hautatuko dira. Erakunde laguntzailea aukeratuz gero, enpresa-erakunde publikoek eta Estatuko merkataritza-sozietateek bakarrik jardun ahal izango dute erakunde laguntzaile gisa. Erakunde laguntzaileak ordainketen aurrekontu-funtsak eman eta banatuko dizkie onuradunei».

Bi. Aldatu egiten da 46. artikulua 4. apartatua, eta honela geratzen da idatzita:

«4. Dirulaguntza emateko ebazpena eman ondoren, laguntza ordainduko zaio onuradunari; laguntzaren zenbatekoak bat etorriko beharko du eskabidean adierazitakoarekin. Ordainketak onuradunak eskabidearen galdera-sortan adierazitako banku-kontu batera eginiko transferentzien bidez egingo dira».

Hiru. Aldatu egiten da 47. artikulua d) letra, eta honela geratzen da idatzita:

«d) Laguntzaren onuradunak gutxienez bi urtez mantendu beharko ditu ibilgailuaren titulartasuna eta matrikulazioa Espainian, dirulaguntza ematen denetik

zenbatzen hasita, renting gisako eragiketen kasuan izan ezik, horien kasuan errentamendu-kontratuak gutxienez bi urteko iraupena ezarri beharko baitu indarrean jartzen denetik, eta 2020ko ekainaren 15a edo geroagoko data izango baitu haien formalizazioak».

Lau. Lehenengo xedapen gehigarria aldatzen da, eta honela geratzen da idatzita:

«Industria, Merkataritza eta Turismo Ministerioan 250 milioi euroko aparteko kreditu bat ematea onesten da. Kreditu hori aurrekontu-aplikazioen arabera banatuko da, honela:

20.09.422B.772. «Enpresa pribatuei. Renove Plana, Automobilgintzaren balio-katea bultzatzeko planaren barruan». 38 milioi euro

20.09.422B.782. «Familiei eta irabazi asmorik gabeko erakundeei. Renove Plana, Automobilgintzaren balio-katea bultzatzeko planaren barruan». 212 milioi euro

Aparteko kreditu hori Estatuaren 2018rako Aurrekontu Orokorraren uztailaren 3ko 6/2018 Legearen 46. artikulua arabera finantzatuko da.

Errege lege-dekretu hau onetsita, Dirulaguntzei buruzko azaroaren 17ko 38/2003 Lege Orokorraren 10.2 artikuluan aipatzen den baimena ematen da.

Aurrekontuen azaroaren 26ko 47/2003 Lege Orokorraren 58.a) artikuluan xedatutakoaren arabera, aipatutako bi aurrekontu-aplikazioetan ekitaldi hau amaitzean erregistratzen diren kreditu-gerakinak 2021eko ekitaldiko kredituetan sartu ahal izango dira».

Azken xedapenetako hamahirugarrena. *Eskumen-titulua.*

Errege lege-dekretu hau Espainiako Konstituzioaren 149. artikulua 1. apartatuko 7. eta 13. zenbakietan xedatutakoaren babesean ematen da: xedapen horiek eskumen eksklusiboak esleitzen dizkiote Estuari lan-legeriaren arloan, bai eta jarduera ekonomikoaren plangintza orokorraren oinarrien eta koordinazioaren arloan ere.

Azken xedapenetako hamalaugarrena. *Indarrean jartzea.*

1. *Estatuko Aldizkari Ofizialean* argitaratu eta hogeit hamar egunen buruan jarriko da indarrean lege hau, hargatik eragotzi gabe zazpigarren xedapen gehigarrian ezarritakoa.

2. Hala ere, hirugarren, laugarren, bosgarren eta seigarren xedapen gehigarriak, laugarren xedapen iragankorra eta azken xedapenetako laugarrena, bosgarrena, zortzigarrena, bederatzigarrena, hamargarrena, hamaikagarrena eta hamabigarrena *Estatuko Aldizkari Ofizialean* argitaratzen diren egun berean jarriko dira indarrean.

Madriren, 2020ko irailaren 22an.

FELIPE e.

Gobernuko presidentea,
PEDRO SÁNCHEZ PÉREZ-CASTEJÓN

ERANSKINA

Zazpigarren xedapen gehigarrian aipatzen diren ondasunen zerrenda

	Produktuaren izena	Ondasunaren/produktuaren deskribapena	NC kodea
1	Gailu medikoak.	Zainketa intentsiboetarako eta azpi-intentsiboetarako arnagailuak.	ex 9019. 20 00
		Haizagailuak (arnasketa artifizialerako tresnak). Fluxu bereizleak.	ex 9019 20 00 ex 9019 20
		Oxigenoterapiarako beste tresna batzuk, oxigeno dendak barne.	ex 9019 20 00
		Gorputzaz kanpoko mintzaren bidezko oxigenazioa.	ex 9019 20 00
2	Monitoreak.	Parametro anitzeko monitoreak, eramangarriak barne.	ex 8528 52 91
			ex 8528 52 99
			ex 8528 59 00 ex 8528 52 10
3	Ponpak.	<ul style="list-style-type: none"> – Kanpo-nutriziorako ponpa peristaltikoak. – Sendagaien infusio-ponpak. – Xurgapen-ponpak. 	ex 9018 90 50
			ex 9018 90 84
			ex 8413 81 00
		Xurgatze zundak.	ex 9018 90 50
4	Hodiak.	Hodi endotrakealak.	ex 9018 90 60 ex 9019 20 00
		Hodi esterilak.	ex 3917 21 10etik ex 3917 39 00ra
5	Kaskoak.	CPAP/NIV aireztapen mekaniko ez-inbaditzaileko kaskoak.	ex 9019 20 00
6	Aireztapen ez-inbaditzaileko maskarak (NIV).	Aireztapen ez-inbaditzaileko aurpegi osoko maskarak eta maskara orononasalak.	ex 9019 20 00
7	Xurgapen-sistemak/makinak.	Xurgapen-sistemak.	ex 9019 20 00
		Xurgapen-elektrikoko makinak.	ex 9019 20 00 ex 8543 70 90
8	Hezegailuak.	Hezegailuak.	ex 8415
			ex 8509 80 00
			ex 8479 89 97
9	Laringoskopiaok.	Laringoskopiaok.	ex 9018 90 20
10	Hornigai mediko suntsikorrak.	<ul style="list-style-type: none"> – Intubazio-kitak. – Guraize laparoskopikoak. 	ex 9018 90
		Xiringak, orratzarekin edo gabe.	ex 9018 31
		Metalezko orratz tubularrak eta josturetarako orratzak.	ex 9018 32
		Orratzak, kateterrak eta kanulak.	ex 9018 39
		Sarbide baskularerako kitak.	ex 9018 90 84

	Produktuaren izena	Ondasunaren/produktuaren deskribapena	NC kodea
11	Monitorizazio-estazioak - Pazienteak monitorizatzeko tresnak - Elektrodiagnostikorako tresnak.	Zainketa intentsiboetarako monitorizazio-estazio zentralak. Pultsu oximetroak.	ex 9018 90 ex 9018 19
		– Pazienteak monitorizatzeko gailuak. – Elektrodiagnostikorako tresnak.	ex 9018 19 10 ex 9018 19 90
12	Ultrasoinu bidezko eskaner eramangarria.	Ultrasoinu bidezko eskaner eramangarria.	ex 9018 12 00
13	Elektrokardiografoak.	Elektrokardiografoak.	ex 9018 11 00
14	Ordenagailu bidezko tomografiarako sistemak/eskanerrak.	Ordenagailu bidezko tomografiarako sistemak.	ex 9022 12, ex 9022 14 00
15	Maskarak:	– Aurpegirako ehun-maskarak, iragazki ordezkagarriak eta pieza mekanikorik gabe, horren barnean direla ehundu gabeko ehun-materialarekin egindako maskara kirurgikoak eta erabili eta botatzeko aurpegiko maskarak. – Aurpegiko maskarak, FFP2 eta FFP3 motakoak.	ex 6307 90 10 ex 6307 90 98
		Paperezko maskara kirurgikoak.	ex 4818 90 10 ex 4818 90 90
		Gas-maskarak, agente biologikoetatik babesteko pieza mekanikoak edo iragazki ordezkagarriak dituztenak. Begi-babesa edo aurpegiko ezkutuak dituzten maskarak barne.	ex 9020 00 00
16	Eskularruak.	Plastikozko eskularruak.	ex 3926 20 00
		Gomazko eskularru kirurgikoak.	4015 11 00
		Gomazko beste eskularru batzuk.	ex 4015 19 00
		Puntuzko eskularruak, plastikoz edo gomaz estaliak edo inpregnatuak.	ex 6116 10
		Puntuzkoak ez diren ehunezko eskularruak.	ex 6216 00
17	Aurpegirako babesak.	– Erabili eta botatzeko aurpegi-babesgarriak eta aurpegi-babesgarri berrerabilgarriak. – Aurpegirako babesak, plastikozkoak (begiena baino azalera handiagoa estaltzen dutenak).	ex 3926 20 00 ex 3926 90 97
18	Betaurrekoak.	Babeserako betaurreko handiak eta txikiak (googleak).	ex 9004 90 10 ex 9004 90 90

	Produktuaren izena	Ondasunaren/produktuaren deskribapena	NC kodea
19	Osoko jantziak. Mantal iragazgaitzak —askotariko motak— hainbat tamaina. Erabilera kirurgiko/medikorako babes-jantziak, ehundu gabeko feltroz edo ehunez eginak, baita inpregnatuak, estaliak, gaineztatuak edo ijestuak (56.02 edo 56.03. partidetako ehunak) ere.	Erabilera anitzeko arropa (barne daudela eskularruak, mitoiak eta eskuzorroak), goma bulkanizatuzkoa.	ex 4015 90 00
		Jantziak.	ex 3926 20 00
		Arropa eta osagarriak.	ex 4818 50 00
		5903, 5906 edo 5907 partidetako puntuzko ehunez egindako jantziak.	ex 6113 00 10 ex 6113 00 90
		Puntuzko ehunez egindako beste jantzi batzuk.	6114
		Erabilera kirurgikorako/medikorako babes-jantziak, feltroz edo ehundu gabeko oihalez eginak, inpregnatuak edo inpregnatu gabeak, estaliak, gaineztatuak edo ijestuak (56.02 edo 56.03. partidetako ehunak). Ehundu gabeko materialez egindako jantziak («spun-bonded») barne.	ex 6210 10
		Beste babes-jantzi batzuk, kautxuztatutako edo inpregnatutako, estalitako, gaineztatutako edo ijestutako ehunez eginak, (59.03, 59.06 edo 59.07. partidetako ehunak).	ex 6210 20 ex 6210 30 ex 6210 40 ex 6210 50
20	Oinetakoen estalkiak/galtzak.	Oinetakoen estalkiak/galtzak.	ex 3926 90 97
			ex 4818 90
			ex 6307 90 98
21	Txanoak.	Txano puntadunak.	ex 6505 00 30
		Txanoak eta bururako beste babesgarri batzuk, eta edozein materialezko sareak.	ex 6505 00 90
		Gainerako txanoak eta bururako babesgarriak, forratuta/neurrikoak edo ez.	ex 6506
22	Termometroa	Zuzeneko irakurketarako likidodun termometroak. Beira barruan merkurioa daramaten termometro kliniko estandarrak barne hartzen ditu.	ex 9025 11 20 ex 9025 11 80
		Termometro digitalak edo termometro infragorriak, tenperatura kopetan neurtzeko.	ex 9025 19 00
		Eskuak garbitzeko xaboa eta prestatutako produktu organiko tentsioaktiboak (apain-mahaiko xaboa).	ex 3401 11 00 ex 3401 19 00
23	Eskuak garbitzeko xaboa.	Xaboa eta produktu organiko tentsioaktiboak. Xaboa beste forma batzuetan.	ex 3401 20 10 ex 3401 20 90
		Agente organiko tentsioaktiboak (xaboiak bestelakoak) – Katioi-agentek.	ex 3402 12
		Azala garbitzeko produktu eta prestakin organiko tentsioaktiboak, likido edo krema itxurakoak eta txikizkako salmentarako prestatuak, xaboa dutenak edo ez.	ex 3401 30 00
24	Eskuen desinfektatzailearen banagailuak, paretan jartzekoak.	Eskuen desinfektatzailearen banagailuak, paretan jartzekoak.	ex 8479 89 97

	Produktuaren izena	Ondasunaren/produktuaren deskribapena	NC kodea
25	Disoluzio hidroalkoholikoa litrotan.	2207 10: desnaturalizatu gabe, % 80ko alkohol etilikoko bolumena edo gehiago dutenak.	ex 2207 10 00
		2207 20: desnaturalizata, kontzentrazioa edozein dela ere.	ex 2207 20 00
		2208 90: desnaturalizatu gabe, alkohol etilikoa bolumenaren % 80 baino gutxiago denean.	ex 2208 90 91 ex 2208 90 99
26	Hidrogeno peroxidoa % 3an, litrotan. Hidrogeno peroxidoa, prestakin desinfektatzaileetan gaineratua gainazalak garbitzeko.	Hidrogeno peroxidoa, urearekin solidotua edo ez.	ex 2847 00 00
		Hidrogeno peroxidoa soltean.	
		Eskuen desinfektatzailea.	ex 3808 94
		Beste prestakin desinfektatzaile batzuk.	
27	Larrialdietako garraiagailuak.	Desgaitasuna duten pertsonentzako garraioa (gurpil-aulkiak).	ex 8713
		Ospitaleetan edo kliniketan pazienteak eramateko ohatilak eta orgatxoak.	ex 9402 90 00
28	ARN erauzgailuak.	ARN erauzgailuak.	9027 80
29	COVID-19aren proba-kitak / Proba diagnostikoetan erabiltako tresnak eta gailuak.	– Koronabirusaren proba diagnostikorako kitak. – Immunologia-erreakzioetan oinarritutako diagnostiko-erreaktiboak. – Ekipoa: isipiak eta birusa garraiatzeko ingurunea.	ex 3002 13 00 ex 3002 14 00 ex 3002 15 00 ex 3002 90 90 ex 3821 00
		Diagnostiko-erreaktiboak, polimerasaren kate-erreakzioan oinarrituta (PCR), azido nukleikoaren proba.	ex 3822 00 00
		Laborategi klinikoetan in vitro diagnostikorako erabiltzen den tresneria.	ex 9027 80 80
		Laginetarako kitak.	ex 9018 90 ex 9027 80
30	Isipiak.	Guata, gaza, bendak, kotoi-txotxak eta antzeko artikulak.	ex 3005 90 10
			ex 3005 90 99
31	Kanpaina-ospitaleak instalatzeko materiala.	Ospitaleetako oheak.	ex 9402 90 00
		Karpak/kanpadendak.	ex 6306 22 00 ex 6306 29 00
		Karpak/plastikozko kanpadendak.	ex 3926 90 97
32	Botikak.	– Hidrogeno peroxidoa, medikamentu gisa aurkeztuta. Parasetamola. – Hidroklorokina/klorokina. – Lopinavir/Ritonavir – Remdesivir. – Tocilizumab. – Ruxolitinib.	ex 3003 90 00 ex 3004 90 00 ex 2924 29 70 ex 2933 49 90 ex 3003 60 00 ex 3004 60 00 ex 2933 59 95 ex 2934 10 00 ex 2934 99 90 ex 3002 13 00 ex 3002 14 00 ex 3002 15 00 ex 2933 59 95

	Produktuaren izena	Ondasunaren/produktuaren deskribapena	NC kodea
33	Esterilizatzaile medikoak, kirurgikoak edo laborategikoak.	Esterilizatzaile medikoak, kirurgikoak edo laborategikoak.	ex 8419 20 00 ex 8419 90 15
34	1- propanola (alkohol propilikoa) eta 2 – propanola (alkohol isopropilikoa).	1- propanola (alkohol propilikoa) eta 2 – propanola (alkohol isopropilikoa).	ex 2905 12 00
35	Eterrak, eter-alkoholak, eter fenolak, eter-alkohol-fenolak, alkohol peroxidoak, beste peroxido batzuk, zetona peroxidoak.	Eterrak, eter-alkoholak, eter fenolak, eter-alkohol-fenolak, alkohol peroxidoak, beste peroxido batzuk, zetona peroxidoak.	ex 2909
36	Azido formikoa.	Azido formikoa (eta gatz eratorriak).	ex 2915 11 00 ex 2915 12 00
37	Azido salizilikoa.	Azido salizilikoa eta gatz eratorriak.	ex 2918 21 00
38	Erabilera bakarreko oihalak, 5603. partidako ehunez eginak, prozedura kirurgikoetan erabiltzen direnen motakoak.	Erabilera bakarreko oihalak, 5603. partidako ehunez eginak, prozedura kirurgikoetan erabiltzen direnen motakoak.	6307 90 92
39	Ehundu gabeko oihalak, inpregnatuak, estaliak, gaineztatuak edo ijestuak izan edo ez.	Ehundu gabeko oihalak, inpregnatuak, estaliak, gaineztatuak edo ijestuak izan edo ez.	ex 5603 11 10etik ex 5603 94 90ra
40	Erabilera kirurgikoko, medikoko edo higienikoko artikulua, txikizkako salmentarako ez direnak.	Paperezko ohe-estalkiak.	ex 4818 90
41	Laborategiko beirateria, beirateria higienikoa edo farmazeutikoa.	Laborategiko beirateria, beirateri higienikoa edo farmazeutikoa, kalibratuta edo graduatuta egon zein ez egon.	ex 7017 10 00 ex 7017 20 00 ex 7017 90 00
42	Fluximetroa, Thorpe hodiko fluxu-neurgailua oxigenoa emateko, 0-15 L/ min.	Thorpe hodiko fluxu-neurgailuak osagai hauek dauzka: sarrera- eta irteera-atakak, erregulagailua, balbula eta neurketa-hodi koniko gardena. Hainbat gas medikoren iturriekin konektatzeko balio du, hala nola sistema zentralizatu batekin, zilindroekin (bonbonak), kontzentragailuekin edo konpresoreekin. Fluximetro (fluxu-neurgailu) arruntaren bertsioak (absolutua, konpentsatu gabea) eta presio konpentsatukoa, fluxu-maila espezifikotarako egokiak.	ex 9026 80 20 ex 9026 80 80 ex 9026 10 21 ex 9026 10 81
43	CO2aren detektagailu kolorimetrikoa, arnasa botatzekoa.	Haurren eta helduen hodi endotrakealarekin bateragarria den tamaina. Behin bakarrik erabiltzekoa.	ex 9027 80
44	X izpien filma edo plakak.	Laua, sentsibilizatua eta inpresionatu gabea. Biribilkietan. Sentsibilizatua eta inpresionatu gabea.	ex 3701 10 00 ex 3702 10 00